

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ.
Редакційна колегія: Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, А. Потіха. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна.
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviar.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

Передрук матеріалів дозволяється лише після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

№ 95
(18 грудня 2014 р.)

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	Ошибка! Закладка не определена.
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	10
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	25
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	31
ПОЛІТИКА	41
ЕКОНОМІКА.....	48
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	52

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Державний візит Президента України П. Порошенка до Республіки Польща

17–18 грудня відбувається державний візит до Республіки Польща Президента України П. Порошенка.

Під час візиту глава Української держави провів переговори зі своїм польським колегою Б. Коморовським. Під час зустрічі «віч-на-віч» і в розширеному форматі глави двох держав обговорили ряд питань двостороннього співробітництва, зокрема взаємодію у євроінтеграційній сфері.

Президент України привітав завершення Польщею процедури ратифікації Угоди про асоціацію Україна – ЄС. «Сьогодні історичний момент: підписана грамота про ратифікацію Угоди між Україною та ЄС. Це нова історична реальність, процес зближення України з ЄС».

Б. Коморовський зазначив, що Польща й надалі ділитиметься своїм євроінтеграційним досвідом і шукатиме нових шляхів для його передачі українським колегам. «Україна має право, а ми – обов'язок допомогти Україні в її захисті та євроінтеграції», – наголосив президент Польщі.

Говорячи про реалізацію реформ в Україні, Б. Коморовський зазначив: «Ми знаємо, що нам допомогли реформи. Ми знаємо, що реформи допоможуть і Україні».

П. Порошенко подякував за засудження російської агресії на Сході України, усебічну підтримку її територіальної цілісності та суверенітету, а також підтримку санкцій проти Росії.

Глава Української держави підкреслив, що надання польської гуманітарної допомоги для внутрішньо переселених громадян України є виявом справжньої дружби. «Ми дуже вдячні Польщі за гуманітарну допомогу, яку вона надає українцям на Донбасі. Вже в ці дні на Схід України надійде дві колони гуманітарного вантажу», – сказав Президент.

Сторони підкреслили, що вагомим кроком на шляху поглиблення міжнародної військової співпраці стало створення спільної литовсько-польсько-української бригади, місце дислокації якої в Любліні Президент України відвідає 18 грудня.

Учасники переговорів також обговорили питання спрощення перетину українсько-польського кордону, зокрема режиму місцевого прикордонного руху.

П. Порошенко запросив Б. Коморовського відвідати Україну з державним візитом у першому півріччі наступного року.

Також Президент України провів зустріч з головою Ради міністрів Республіки Польща Е. Копач.

Глава Української держави висловив вдячність Е. Копач за підтримку, яку Польща надає Україні у відстоюванні її суверенітету та територіальної

цілісності, протидії російській агресії, лобіюванні українських інтересів у рамках ЄС.

Президент України й голова Ради міністрів Польщі звернули особливу увагу на розширення торговельно-економічних зв'язків між державами. П. Порошенко запевнив, що українська влада сприятиме реалізації нових інвестиційних проектів в Україні та очікує на активність польського бізнесу.

П. Порошенко та Е. Копач обговорили можливість проведення спільних засідань урядів України й Польщі задля поглиблення економічної співпраці.

Голова Ради міністрів Польщі також висловила підтримку розширенню макрофінансової допомоги Україні з боку МВФ.

Під час бесіди було констатовано, що поглибленню взаємовигідної торгівлі сприятиме проведення чергового засідання Міжурядової комісії з питань економічної співпраці та візит голови Ради міністрів Польщі Е. Копач в Україну на початку наступного року.

Після завершення зустрічі з польським Прем'єром Президент зустрівся з представниками ділових кіл Польщі. Глава держави запросив представників бізнесу до роботи в Україні.

Крім того, у Варшаві Президент П. Порошенко зустрівся з маршалком Сенату Республіки Польща Б. Борусевичем і маршалком Сейму Р. Сікорським.

У розмові з очільниками верхньої та нижньої палат польського парламенту глава держави дав високу оцінку активним зусиллям польського Сейму й Сенату щодо підтримки суверенітету та територіальної цілісності України. Він підкреслив значення одностайної ратифікації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у Сенаті та майже одностайної – у Сеймі.

П. Порошенко подякував Б. Борусевичу й Р. Сікорському за особисту проукраїнську позицію та засудження російської агресії одразу після подій у Криму. «Сьогодні Україна веде боротьбу за свою свободу і незалежність. Ми рішуче цінуємо, що ви разом з нами. Ми відчуваємо підтримку Польщі», – сказав Президент України.

Він також подякував польським парламентарям за їхню активну участь у роботі місії спостереження за парламентськими й президентськими виборами в Україні.

Сторони висловили переконання, що з обранням нового парламенту в Україні відновиться активна співпраця на міжпарламентському рівні. Польська сторона підтвердила готовність найближчим часом провести чергові засідання Міжпарламентських асамблей Україна – Польща та Україна – Польща – Литва.

П. Порошенко закликав до активізації співпраці на рівні профільних комітетів з особливим акцентом на запозиченні законотворчого досвіду Польщі в імплементації Угоди про асоціацію з ЄС.

Також Президент України виступив на спільному засіданні Сейму та Сенату Республіки Польща.

18 грудня у ході державного візиту до Республіки Польща Президент України відвідав м. Люблін, де ознайомився з місцем майбутньої дислокації

військового багатонаціонального підрозділу Українсько-польсько-литовської бригади (Укрполлитбриг).

У рамках візиту Президента України П. Порошенка до Польщі підписано кілька двосторонніх документів, зокрема протоколи про місцевий прикордонний рух, розширення можливості отримання освіти для українських студентів у Польщі, меморандуми про інфраструктурні проекти й про співробітництво в реформуванні місцевого самоврядування в Україні. Обговорювалися також питання військово-технічного співробітництва і взаємодія в галузі безпеки (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2014. – 17.12).*

Виступ Президента України П. Порошенка на спільному засіданні Сейму та Сенату Республіки Польща

Szanowny Panie Prezydencie!
Szanowna Pani Premier!
Szanowni Panowie Marszałkowie!
Wysoka Izbo!
Ekselencje!
Panie i Panowie!
Przyjaciele!

W imieniu Narodu Ukraińskiego pragnę podziękować za zaszczyt zwrócenia się do Narodu Polskiego za pośrednictwem jego reprezentantów zasiadających w obu izbach Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej.

W tej szczególnej chwili pragnę przede wszystkim podziękować Wam, Panie i Panowie Posłowie i Senatorowie, za to, że byliście i pozostajecie z nami w tych najtrudniejszych momentach współczesnych dziejów naszego państwa i narodu.

Polacy wyciągnęli do nas braterską rękę, gdy wróg przekroczył próg naszego domu. O Waszej pomocy Ukraińcy nigdy nie zapomną! Dla nas wsparcie Polski i Polaków oraz okazana nam solidarność są niezmiernie ważne, bo – jak uczy polskie i ukraińskie przysłowie – prawdziwego przyjaciela poznaje się w biedzie.

Я не випадково вжив слово «солідарність». Для мене і, напевно, для багатьох Польща асоціюється саме з цим поняттям. Сьогодні під час надзвичайно важливого і хвилюючого дня для мене, коли я маю можливість звернутися до польського і українського народів з цієї високої трибуни, я одягнув значок, який мені подарував Президент Польщі Б. Коморовський 4 червня. У першу чергу це асоціація з політичним рухом «Солідарність», який об'єднав поляків у боротьбі за свою свободу та, по суті, почав хвилю демократичних змін у багатьох європейських країнах, у тому числі й в Україні. Україна сьогодні вільна і демократична, дякуючи польській «Солідарності». Ми завжди про це пам'ятаємо і будемо дякувати.

У травні 2015 р. відзначатимемо 25-ту річницю зустрічі парламентарів «Солідарності» та Народного руху України в Яблонні під Варшавою, яка

поклала початок співпраці парламентів наших держав та визначила напрям наших двосторонніх відносин.

Українці знову здобули свою державу в 1991 р. Упродовж більш ніж 20 років ми гордилися тим, що в Україні не пролилося жодної краплі крові, що незалежність та свободу ми повернули собі мирним шляхом.

Та, на жаль, сьогодні нам доводиться платити велику ціну за свою європейську ідентичність і самостійність – високу ціну людських життів.

Вдруге за останні 100 років українці повірили, ніби наш східний сусід так само, як і ми, прагне миру, ніби він твердо став на шлях побудови добросусідських відносин. Вдруге за останні 100 років українці піддалися пацифістським ілюзіям, і попередня влада не приділила своєчасної уваги розбудові та зміцненню національного війська. Рівно як і не використали шансу приєднатися до колективної системи євроатлантичної безпеки, яким слушно скористалися наші східноєвропейські сусіди, включаючи Польщу.

Історія карає тих, хто не засвоює її уроки.

Але помилилися й ті, хто вважає, що народ можна поставити на коліна, придушити його прагнення до свободи і незалежності.

Рік тому українці продемонстрували усьому світові, що вони гідні своїх предків і своєї історії, що вони є європейською нацією – співтворцем європейської історії, культури та духовних ідеалів.

Я добре пам'ятаю польські прапори і польських побратимів, депутатів польського Сейму та Європарламенту від Польщі на Майдані. Був особисто глибоко зворушений, як і мільйони моїх співвітчизників, коли 1 лютого 2014 р. всі теле- та радіоканали Польщі на знак солідарності з Україною транслювали пісню українсько-польської групи ТАРАКА – «Подай ренке Україне / Подай руку Україні».

Потужна гуманітарна підтримка України з боку поляків та Польської держави є для нас надзвичайно цінною та потрібною.

Ми шануємо подвиги польських лікарів, які рятували життя та ставили на ноги наших хлопців, постраждалих від брутальних розстрілів на Майдані та нападів російських найманців на Донбасі.

Я від імені українського народу хотів би щиро вам за це подякувати!

Багато хто з присутніх у цій залі відстоювали ідеали революції гідності разом з українцями. Ми особливо вдячні за те, що поруч з нами були і є представники як провладних сил Польщі, так і польської опозиції. Хотів би подякувати маршалу Сейму Р. Сікорському за те, що в ці лютневі дні він також був разом з нами.

Добре пам'ятаю, як з перших днів російської агресії у цих стінах було одноголосно прийнято Постанову Сейму про солідарність з Україною, непорушність її територіальної цілісності, суверенітету та незалежності, а також рішуче засудження загарбницьких дій Кремля.

Ми високо цінуємо те, що перша Нагорода Солідарності була вручена лідеру кримських татар, моєму великому другові, великому українцю М. Джемілеву. Чому для нас це так важливо? Бо Крим для нас – це незагоєна рана. Ніякого виправдання анексії не існує – це брутальне порушення

міжнародного права. Сьогодні Крим опинився під владою окупантів. Там панує безправ'я, кримські татари та українці позбавлені політичних і культурних прав.

Але ми віримо в те, що український прапор знову замайорить над багатонаціональним півостровом, чие етнічне, мовне та релігійно-культурне розмаїття так вразило свого часу генія польського народу А. Міцкевича. Ця земля надихнула його на створення всевітньо відомого циклу «Кримських сонетів».

Дорогі друзі!

Відносини українського і польського народів мають багатовікову історію. Легенда про трьох братів – Ляха, Чеха і Руса, вперше зафіксована у Хроніці Великої Польщі, складеній у другій половині XIII ст., – яскраве тому свідчення.

Це усвідомлення спорідненості особливо притаманне полякам і українцям. Упродовж століть взаємні польсько-українські впливи зробили наші нації такими, якими вони є сьогодні, – близькими за духом, мовою, європейськими цінностями і християнською вірою.

Наші народи пройшли разом тисячолітній шлях – непростий і часто трагічний. Ми жили разом у великих імперіях, які зникали, залишаючи нам у спадок непорозуміння та розбрат.

Були в нашій історії славетні приклади спільних перемог над ворогами. Траплялося й таке, про що не хотілося б згадувати. Але, як сказав хороший друг України і мій, Президент Польщі Б. Коморовський, «минуле, навіть найбільш драматичне, не повинно розділяти наші країни».

Нас надихають думки предстоятелів наших церков, які про трагічні сторінки спільної історії під час Другої світової війни та перших післявоєнних років радять говорити з великою мудрістю: «Прощаємо і просимо прощення».

Ми пам'ятаємо слова Святого папи Івана Павла II, який ще напередодні 60-ї річниці Волинської трагедії казав: «Якщо Бог простив нам у Христі, тоді треба також людям віруючим простити взаємні кривди та просити прощення власних провин...»

Ми маємо докласти всіх зусиль для подальшого примирення та єднання наших братніх народів.

Важливо шукати історичну правду та істину, не політизуючи складні сторінки нашої історії. Закликаю і українців, і поляків шанувати пам'ять про полеглих на територіях обох країн. Тих, хто загинув, треба поховати в гідний спосіб. Жодним чином, однак, не будувати політику на могилах. Така політика має відійти у минуле.

Думаю, що громадянське суспільство в обох країнах сьогодні є достатньо зрілим, щоб спільно вивчити помилки минулого та зробити висновки на майбутнє.

Пані та панове!

Сьогодні ми формуємо абсолютно нову філософію наших взаємин. Наші відносини ґрунтуються на правді, взаємній повазі, на взаємному розумінні.

Україні та Польщі є чим пишатися в новітній історії. Ми завжди пам'ятатимемо про те, що Польща була першою країною, яка визнала незалежність України. Весь час українці будуть про це пам'ятати і дякувати полякам за це.

Президент Польщі, польський Сейм, польський Сенат, польський уряд послідовно підтримують Україну на євроінтеграційному шляху. Саме під час польського головування в ЄС нам вдалося завершити переговорний процес з підготовки історичної Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, до якої я був причетний, складав її і мав велику честь підписати її від імені України.

Сьогодні Президент Польщі Б. Коморовський поставив свій підпис під ратифікаційним актом щодо Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, який був фактично одностайно підтриманий усіма вами.

Дуже дякую вам за це.

Я можу вам відверто сказати, що в той же час Польща сама стала для нас символом успіху європейського вибору і європейських реформ. Ми щиро радіємо вашим здобуткам, особливо за останні десятиріччя. Я без перебільшення назвав би Польщу «європейським економічним тигром».

Ваша країна впевнено нівелює поняття старої та нової Європи, яке фактично зникло з європейського лексикону, дякуючи вам.

Немає більш переконливих аргументів на користь європейського вибору України, ніж польський досвід і навіть не потрібно їх шукати.

Я щиро вітаю Польщу з обранням мого великого друга і великого друга України Д. Туска Президентом Європейської ради. Я впевнений і переконаний, що це є найкращим визнанням ролі і місця Республіки Польща в Євросоюзі.

Ваша держава привнесла нову творчу енергію в розвиток Євросоюзу, і Євросоюз з Польщею став набагато краще, вільніше, демократичніше.

Польща, яка пройшла крізь складну історію тоталітарного свавілля, нікому і ніколи не дозволить позбавити свій народ і народи об'єднаної Європи найціннішого здобутку у ХХ ст. – свободи, права бути вільним.

Саме з цих міркувань Польща сьогодні перебуває в авангарді європейських країн, які навіть великим економічним коштом для себе відстоюють ще більші санкції проти російського агресора. Ми вдячні за таку Вашу позицію. Вас не потрібно переконувати, що демократичні, християнські, європейські цінності не вимірюються грошима. Вони є набагато важливіші.

Я впевнений, що цінності – це основа основ. Якщо їх втратиш – губляться тоді і державність, і незалежність, і, щонайважливіше, втрачається здатність для держави бути вільним народом.

Солідарність – сьогодні це відоме гасло Польщі, стало гаслом всього Європейського Союзу, який в один голос засудив наступ Росії на міжнародне право та демократичні цінності.

Українсько-польська співпраця є прикладом творчої, конструктивної взаємодії на різних рівнях і майданчиках.

За останні роки ми створили унікальні, дієві механізми двостороннього співробітництва. Це і Консультаційний комітет президентів двох держав, і Міжурядова комісія з економічного співробітництва, завданням яких є реалізовувати цілі, зафіксовані у Декларації про українсько-польське стратегічне партнерство.

Не можу не процитувати тут пункт перший цього унікального у своєму роді документа, в якому, на мою думку, дуже влучно окреслено сучасне бачення українсько-польських взаємин: «Існування самостійної України має стратегічний вимір для Польщі і є істотним чинником, який сприяє незалежності Польщі, так само як існування самостійної Польщі має стратегічний вимір для України». Дуже влучно.

Уявіть собі, що ці слова були сказані 20 років тому. Польща за ці 20 років пішла далеко вперед – стала членом ЄС, продемонструвала великі здібності і великі результати в розвитку країни. Україна частину цих років втратила, але сьогодні ми сповнені рішучості навестати і продемонструвати, що ми здатні реформувати країну. Ми здатні здійснити європейські трансформації і продемонструвати, що ми здатні захистити мир, свободу, демократію. Як буде потрібно, то й зі зброєю в руках! Бо мова йде не лише про те, що ми захищаємо Україну, що ми захищаємо наш суверенітет, нашу територіальну цілісність і незалежність. Ми сьогодні впевнені – на східних рубежах нашої держави ми захищаємо європейську безпеку, захищаємо свободу і демократію.

Шановне панство!

Події останнього року суттєво змінили нас і наш світогляд, змусили переглянути традиційні підходи до відносин між країнами, до їх міжнародних зобов'язань. Гарантії територіальної цілісності України, зафіксовані у міжнародному документі, Будапештському меморандумі, виявилися лише словами на папері.

Україна сьогодні перебуває фактично в стані війни. Росія анексувала Крим. Підконтрольні нашому східному сусіду незаконні збройні формування нарощують свою військову активність на Донбасі.

Озброєння, військова техніка, які надходять з Росії, мають наступальний характер, і цим ми надзвичайно стурбовані.

Оголошений мною ще 5 вересня режим припинення вогню – один із ключових елементів Мінського протоколу і Мінського меморандуму – регулярно порушується бойовиками. Лише в останні дні з'явилися ознаки того, що припинення вогню може стати реальністю.

І в умовах, коли зруйновано політичну рівновагу, зруйновано стабільність в Європі, ми маємо шукати нові, спільні засоби забезпечення безпеки. І я говорю тепер не лише про Україну, яка зіткнулася з брутальною агресією. Я говорю сьогодні про всі країни континенту, говорю про загрозу глобальної безпеки. Ці гарантії безпеки, нарешті, мають бути ефективними, реальними і дієвими.

Сьогодні незаперечним є факт, що проголошена в 2010 р. позаблоковість України не змогла гарантувати нашу безпеку і територіальну цілісність. Тому

сьогодні я в цьому залі вирішив проголосити і повернути країну до курсу на інтеграцію до євроатлантичного безпекового простору. Одразу ж після повернення в Україну я внесу на розгляд парламенту законопроект про відмову від позаблокового статусу.

Вже сьогодні ми максимально поглиблюємо співпрацю з НАТО, переорієнтовуємося на натівські стандарти в оборонно-безпековому просторі. Попереду – велика робота, щоб досягти критеріїв членства. Велика робота і в тому, щоб провести референдум для того, щоб український народ і лише український народ, а не наші сусіди визначали напрям нашого подальшого розвитку. В мене немає жодного сумніву, що Польща й надалі буде з нами в цьому історичному процесі.

Пані та панове!

Хотів би привернути Вашу увагу до одного з найважливіших питань сучасної ситуації в Європі – енергетичної безпеки.

Ми закликаємо до скоординованих кроків у цій галузі з метою унеможливлення використання однією країною експорту газу як інструменту політичного тиску на інші держави.

Хочу наголосити: Україна у цьому сенсі переслідує дві основні цілі: модернізувати нашу газотранспортну систему за участю наших партнерів з ЄС та США та посприяти реверсним поставкам європейського газу в Україну.

Ми вітаємо ідею наших польських друзів заснувати Європейський енергетичний союз, спрямований на гарантування більшої енергетичної безпеки та енергетичної незалежності для всього європейського континенту.

Ми щиро вдячні Польщі, яка разом зі Словаччиною сьогодні забезпечує поставки газу в Україну з Європи в реверсному режимі.

Дорогі друзі!

Революція гідності для мене ще триває, як і для мільйонів моїх співвітчизників. Perezавантаження влади – це лише її перший етап. Сьогодні на українському уряді, парламенті і Президентові лежить особлива відповідальність. Відповідальність перед Небесною сотнею – героями, які загинули на вулицях Києва від куль «Беркута» під час революції гідності. Загинули для того, щоб бачити Україну вільною, європейською, незалежною, демократичною. І перед багатьма сотнями українців, полеглих від рук агресора на Сході. Відповідальність перед їхньою пам'яттю, їхніми родинами, їхніми дітьми, заради майбутнього яких вони не вагаючись вступили в нерівний бій з агресором та віддали найдорожче, що вони мали, – своє життя.

У моєму розумінні революція гідності досягне своєї мети лише тоді, коли на сайті Європейського Союзу, я про це мрію, з'явиться версія українською мовою. Я мрію, що після завершення президентської каденції матиму можливість балотуватися депутатом Європейського парламенту від України.

Я впевнений, що коли-небудь українці поруч з поляками та іншими європейськими народами вирішуватимуть питання внутрішнього розвитку

Європейського Союзу. Хочу запевнити вас, що ми не боїмося цієї відповідальності, не втратимо шанс, який вибороли. Саме вибороли – український народ заплатив високу ціну за високе і горде право називатися європейським народом.

Ми збудуємо нову Україну!

Ми чітко усвідомлюємо, що за нас ніхто не здійснить реформ. Українці самі мають змінювати свою країну на краще.

25 вересня я виклав своє бачення майбутнього розвитку країни у документі, який називається «Стратегія-2020». В його основі – імплементація Угоди про асоціацію з ЄС. Мета Стратегії – досягти необхідних критеріїв та створити всі без виключення передумови для того, щоб у 2020 р. подати заявку на членство в Європейському Союзі.

Хочу нагадати: свого часу Польщу теж не хотіли приймати. Свого часу Польща теж виборола своє право бути в ЄС. Ми підемо вашим шляхом, і ми переможемо. Спільно.

Дорогі друзі! Побратими!

Хочу наголосити, що Україна відстоює не тільки свою незалежність та територіальну цілісність. Наголошую ще раз – вона бореться за свою свободу обрати свій шлях і своє майбутнє. Україна сьогодні бореться за нашу спільну Європу.

І старе гасло набуває нового звучання, змісту та актуальності: *Za naszą i waszą wolność!*

Цей напис мені сьогодні показав на прапорі в президентській резиденції Президент Польщі Б. Коморовський. Для мене дуже символічно, коли поляки весь час боролися не лише за свою свободу, за свободу всієї Європи. І зараз наша солідарність, наша спільна боротьба гарантовано призведе до перемоги. Разом ми непереможні, і вся наша історія свідчить про те, що коли ми об'єднувались, ніхто нас не міг перемогти.

Слава Речі Посполитій і польському народові!

Слава нашій міцній дружбі!

Слава Україні! *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua>). – 2014. – 17.12).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Вимушені переселенці: проблеми, які не вирішено

Серед усієї безлічі економічних, політичних, військових проблем, які змушена розв'язувати нині Україна, особливе місце посідають проблеми тих людей, які не з власної волі змушені були залишити свої домівки, часто зруйновані й розорені, роботу, що забезпечувала нехай мінімальний, але стабільний рівень життя, і виїхати в невідомість. Навіть ті, хто має родичів і знайомих, спроможних і готових допомогти, не можуть розраховувати на

нескінченно тривалу підтримку. Так чи інакше, треба вирішувати проблеми житла, працевлаштування, дитсадка або школи для дітей, лікування для хворих.

У зв'язку з бойовими діями, що тривають на Сході України, мирне населення змушене переселятися на тимчасове проживання в інші регіони. Як поінформував 10 грудня речник Інформаційно-аналітичного центру РНБО А. Лисенко, на разі фіксується тенденція різкого збільшення потоку переселенців з територій, тимчасово підконтрольних терористам, до інших областей України. За його словами, за добу було переселено 7246 осіб, а загалом від початку проведення АТО переселено понад 514 тис. осіб.

Як підкреслив у зв'язку із ситуацією, яка склалася, Президент України П. Порошенко, «Європа не знала за останні десятиліття такої кількості переміщених осіб і таких проблем, з якими зараз зіткнулася Україна. Безумовно, ми маємо знайти і запропонувати шляхи вирішення проблем кожної конкретної людини для того, щоб полегшити пережити ці непрості часи». У зв'язку з цим Президент України підписав Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», який був ухвалений Верховною Радою 20 жовтня. Підпис під документом глава держави поставив на зустрічі з громадянами, які змушені були покинути свої домівки через ситуацію на Донбасі. За словами Президента, прийнятий Закон дасть можливість захистити людей від дискримінації та примусового повернення. При цьому, за словами глави держави, Закон недосконалий і потребує доопрацювання. Він повідомив, що обговорив це питання з Прем'єр-міністром і було домовлено, що, як тільки запрацює нова Верховна Рада, до Закону будуть внесені зміни. «Я доручив, щоб уряд доопрацював і розробив нормативні акти, які мають запрацювати після прийняття цього Закону, для того щоб можна було вирішити проблеми: доступ до освіти, працевлаштування, розміщення, соціальні виплати, вирішення питання медицини», – сказав П. Порошенко. Президент подякував представникам громадськості, волонтерам й експертам за допомогу в розробці цього документа й закликав долучитися до його доопрацювання (<http://www.president.gov.ua/news/31614.html>).

Перше, що регламентує Закон, – визначення «внутрішньо переміщеної особи». Значна частина переселенців досі називає себе «біженцями», хоча це поняття припускає виїзд за територію своєї країни. На міжнародному рівні внутрішньо переміщені особи – це люди, які перемістилися в межах своєї країни через загрозу життю, політичні розбіжності тощо.

У Пояснювальній записці до Закону йдеться, що документ спрямований на вирішення нагальних питань з обліку й життєзабезпечення внутрішньо переміщених осіб і членів їхніх сімей у нових умовах проживання, на спрощення порядку тимчасової реєстрації вимушених переселенців, містить норми щодо вдосконалення порядку та скорочення граничних термінів розгляду заяв про оформлення, переоформлення, продовження соціальних виплат внутрішньо переміщеним особам, забезпечення їх соціальними й медичними послугами. Законом також

передбачено створення правових передумов щодо розробки спеціальних комплексних державних програм, створення і ведення єдиного реєстру та бази даних із внутрішньо переміщених осіб, надання вимушеним переселенцям інформації щодо місць поселення й можливостей працевлаштування, забезпечення державою функціонування системи гарантій соціального та пенсійного забезпечення. Також у Законі йдеться про питання щодо фінансування витрат, пов'язаних з тимчасовим поселенням сімей внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у державні та комунальні установи, у тому числі з можливостями найбільш швидкого залучення ресурсів міжнародних організацій, міжнародної технічної допомоги для облаштування місць довгострокового розміщення внутрішньо переміщених осіб та основ побудови для них відповідної житлової інфраструктури (http://ipress.ua/news/poroshenko_pidpysav_zakon_pro_vnutrishno_peremishchenyh_osib_96120.html).

При цьому слід зауважити, що Агентство ООН у справах біженців спільно з грузинськими експертами взялося допомогти уряду розробити систему реєстрації переселенців. Регіональний представник Агентства ООН у справах біженців у Білорусі, Молдові та Україні О. Андрисек, міністр соціальної політики України попереднього складу уряду Л. Денісова та представник грузинського Фонду інновацій та розвитку Д. Кізірія підписали меморандум про співробітництво. Меморандум передбачає надання технічної допомоги міністерству для запровадження системи реєстрації та обліку внутрішньо переміщених осіб із Криму та Сходу України.

У рамках співпраці Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) та Фонд інновацій та розвитку (ФІР) відповідно до своїх мандатів і наявних ресурсів нададуть українському урядові технічну допомогу для якнайшвидшого налагодження єдиної системи реєстрації та ведення обліку внутрішніх переселенців. Зокрема, експерти з Грузії, які брали безпосередню участь у розробці грузинської системи реєстрації внутрішньо переміщених осіб під час конфлікту в Південній Осетії, допомагатимуть Мінсоцполітики створити аналогічну систему реєстрації переселенців та аналізу їхніх потреб в Україні. Як розповідає Г. Вашадзе, член парламенту Грузії та засновник Фонду інновацій та розвитку, після запуску системи в Грузії лише за 10 днів вдалося зареєструвати 137 тис. громадян. Запровадження єдиної системи реєстрації переселенців дасть змогу визначити обсяг потреб переселенців і спланувати надання соціальних виплат, а також запобігти можливим зловживанням державною та донорською допомогою. «Реєстрація не лише дає можливість зафіксувати переміщення особи, вона також є першим сигналом для переселенців, що вони можуть скористатися й іншими своїми правами. Реєстрація також допомагає всім нам – державі, агентствам ООН і громадянському суспільству – краще планувати нашу допомогу переселенцям. Якщо ми будемо знати скільки осіб проживає де, які їхні потреби, ми зможемо ефективніше планувати надання гуманітарної допомоги та запровадження цільових програм, зокрема адресної фінансової допомоги», – зазначив регіональний

представник УВКБ ООН у Білорусі, Молдові та Україні О. Андрисек. Реєстрація не повинна стати бюрократичним тягарем для переміщених осіб, адже їм і без цього вистачає проблем. Саме тому ми шукаємо шляхів, як найефективніше використати сучасні інформаційні технології, а також заручитися допомогою волонтерів, щоб полегшити та спростити процедуру реєстрації для людей», – підкреслив О. Андрисек.

Для реалізації проекту УВКБ ООН зі свого боку надасть донорську допомогу, а також проводитиме моніторинг процесу обліку задля допомоги у вирішенні можливих проблем і визначення питань, що стосуються сфери соціального захисту.

У рамках цієї програми сторони співпрацюватимуть у розробці процедур обліку ВПО, шляхів розгортання системи обліку, а також у процесах впровадження й моніторингу систем обліку ВПО. Процес реєстрації ВПО супроводжуватиметься інформаційною кампанією задля того, щоб заохочувати ВПО реєструватися, мобілізувати волонтерів для надання допомоги в процесі обліку й поширювати інформацію про права ВПО (<http://socportal.info/2014/10/22/oon-dopomozhe-ukrayini-pravil-no-reyestruvati-bizhentsiv.html>).

Регіональний представник УВКБ ООН у Білорусі, Молдові та Україні О. Андрисек також наголосив, що, крім реєстрації в міграційній службі, має бути складено облік переселенців з їхнім соціальним портретом, і український уряд уже отримує для цього програмне забезпечення, відтак варто чекати на реєстр, який узагальнить інформацію з місць, уже через місяць. Це уможливить якісне надання допомоги внутрішнім переселенцям – як від держави, так і від міжнародних місій, зокрема тієї, яку він представляє. Водночас деякі переселенці бояться ставати на облік, вважаючи, що списки можуть потрапити до тих, хто тимчасово контролює східні області, і стануть приводом для репресій родин, акцентував він. Представник ООН підкреслив, що переїжджають переважно соціально вразливі верстви населення, і саме їм найбільше потрібна увага як місцевої влади, так і міжнародних організацій. Місія ООН підготувала для них допомогу: у меморандумі передбачено адресне надання грошової допомоги 150 родинам, у сумах від 3 тис. грн.

О. Андрисек також поінформував про додаткові можливості допомоги від місії – систему грантів для відкриття справи, що б дало змогу вимушеним переселенцям, які готові працювати й пропонувати бізнес-плани, «стати на ноги». Водночас представник міжнародної організації наголосив, що держава має звернути увагу на тих, хто через відомі всім обставини не отримує пенсії, допомоги, коштів, які на «заморожених» рахунках. Він розповів, що знає про приклади, коли від переселенців категорично вимагають трудову книжку й без цього не беруть на роботу (<http://zakarpattya.net.ua/News/130421-Predstavnyk-OON-vvazhaie-shcho-Zakarpattia-mozhe-staty-vzirtsem-stosovno-vyrishennia-problem-pereselentsiv>).

При цьому слід зазначити, що на сьогодні держава намагається організувати надання соціальної допомоги для переселенців через Міністерство праці та соціальної політики. 1 жовтня було прийнято ряд

постанов, які передбачають облік, надання соціальної допомоги в розмірі 442 грн на місяць протягом шести місяців для осіб, які не можуть знайти роботу. Для того щоб отримати допомогу, переселенці повинні звернутися до відповідних пунктів соціального захисту для реєстрації. За словами експерта Центру досліджень суспільства Т. Доронюка, допомога надається тим, хто не може знайти роботу, кому потрібні кошти для оплати житла та комунальних послуг. Але якщо людина виїжджає на територію, підконтрольну Україні, і знаходить роботу самостійно – від держави не отримує нічого.

У цьому контексті слід зазначити, що ЄС також стурбований питанням біженців в Україні. За повідомленням Ради ЄС із закордонних питань, Євросоюз готовий збільшити фінансову допомогу українським біженцям. «Рада ЄС заохочує зусилля Єврокомісії та держав-членів ЄС з надання допомоги населенню, яке її потребує, в розмірі 63 млн євро. ЄС і держави-члени, як і раніше, мають намір нарощувати масштаби допомоги шляхом додаткового фінансування або у вигляді цільової та матеріальної допомоги», – ідеться в заяві ради, опублікованій 20 жовтня.

ЄС надасть Україні 17 млн євро для створення гідних умов життя вимушених переселенців у межах підтримки проекту політики регіонального розвитку України, спрямованого на зміцнення соціальної, економічної та територіальної згуртованості країни. За цим проектом місцеві органи влади можуть отримувати гранти на надання допомоги вимушеним переселенцям і для відновлення пошкодженої інфраструктури у звільнених містах. «Це питання інфраструктури, роботи комунальних служб, водопостачання та опалення», – повідомила координатор сектору з культурних питань представництва ЄС в Україні Т. Шульга (<http://ukraine.setimes.com/uk/articles/uwi/features/2014/10/30/feature-01>).

Особливої гостроти проблеми переселенців набувають у зимовий період. У зв'язку з цим оглядачі звертають увагу на те, що Кабінет Міністрів України до цього часу не розробив програму соціальної адаптації біженців, невідомо, як більшість цих людей переживе зиму, оскільки часто вони мешкають у тимчасових наметах, неопалюваних нежитлових приміщеннях і навіть у промислових зонах, зазначила прес-служба УСПП.

Отже, пошук житла, шкіл і дитсадків, працевлаштування – усе це й досі гострі питання для тих, хто переїхав до іншого міста.

Утім проблеми, з якими дедалі частіше почали стикатися переселенці, пов'язані не лише з побутом. Наприклад, сьогодні потрібно повернутися до розв'язання такої важливої проблеми, як повернення переселенцями своїх депозитів в українських банках. Ще одна проблема – пенсійне забезпечення. Іноді такі питання вирішуються досить швидко, іноді довго – через великі руйнування в місцях колишнього проживання переселенців. Є люди, яким уже потрібно оформляти пенсії, оскільки підійшов пенсійний вік, а у них відсутній необхідний пакет документів. Отримати відсутні документи із зони АТО досить важко. Особливо це стосується пенсій по інвалідності: потрібна довідка МСЕК, а там МСЕК уже не працює. Пенсійний фонд, зі свого боку, не може без першотвору цієї довідки почати оформлення пенсії.

Окремо стоять питання облаштування найменш захищених категорій громадян, особливо дітей. З цього приводу міністр соціальної політики попереднього складу уряду Л. Денісова 24 вересня провела зустріч з головою представництва Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ в Україні Д. Барберіс. Головною темою розмови стали ситуація на Сході України та пов'язані з нею проблеми найменш захищених категорій громадян. На думку экс-міністра, доречним є залучення експертів ЮНІСЕФ до проведення моніторингу ситуації щодо захисту прав дітей та жінок у Донецькій і Луганській областях, а також до підготовки фахівців з надання психологічної допомоги сім'ям та дітям, переміщеним із зони проведення антитерористичної операції. Д. Барберіс у свою чергу заявила про готовність до співпраці. Голова представництва ЮНІСЕФ в Україні повідомила, що фонд уже реалізує деякі програми надання допомоги дітям на Сході України, зокрема щодо забезпечення їх речами першої необхідності, але розгляне й пропозиції Мінсоцполітики (<http://www.5.ua/ukrajina/suspilstvo/item/394570-yunisef-bude-dopomahaty-ditiam-vymushenykh-pereselentsiv-zi-skhodu-ukrainy>).

У свою чергу психологи ДСНС України, які від початку переміщення людей зі Сходу України до інших регіонів допомагали й продовжують допомагати їм адаптуватися на нових місцях проживання, називають п'ять проблем переселенців зі Сходу України. По-перше, жителі Сходу перебувають у постійному стресі. По-друге, людей переслідує постійний страх і підвищена тривожність. По-третє, у всіх мешканців Сходу України гіперболізоване відчуття справедливості. Будь-яку затримку соціальних виплат (навіть нетривалу й спричинену цілком об'єктивними причинами) вони сприймають не лише як порушення своїх прав, а і як особисту образу. Реагують болісно. По-четверте, конфронтація між місцевими жителями й тимчасово переміщеними особами, які проживають наразі в регіоні, часто виникає через те, що вони почуваються чужими в цій місцевості. До усього ж чужого людина зазвичай ставиться вороже. По-п'яте, часто спілкування з мешканцями східних регіонів переростає у вислуховування скарг на їхнє теперішнє життя, а також про те, як багато вони мали та втратили у зв'язку із ситуацією на Донбасі. Розмова, позбавлена конструктиву, заходить у «глухий кут», зазначають психологи ДСНС України (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1391947-psikhologi-nazvali-pyat-problem-zhiveliv-skhodu-ukrayini>).

Одразу варто зауважити, що активність і небайдужість звичайних українців стосовно своїх співгромадян, які потрапили в біду, вражає й надихає. Назви громадських організацій уже давно й гучно пролунали в медіа. «Донбас SOS», «Крим SOS», «Схід SOS» супроводжують своїх підопічних з окупованого міста до кабінету соціальної служби, де люди можуть звернутися вже за офіційною допомогою. Безліч невідомих простих українців допомагають переїхати, облаштуватися й хоч трохи відчути себе як удома часто незнайомим людям, які волею обставин змушені залишити окуповану територію або зону військового конфлікту.

Старший регіональний радник з правових питань Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні, Молдові та Білорусі Н. Калхун відзначила позитивний вплив соціальних мереж на вирішення проблем переселенців в Україні. Вона зазначила, що півроку тому, коли ця криза почалася, через соціальні мережі було залучено багато людей – у результаті створилися спільноти, які почали більш системно допомагати. «Це була допомога не державна, а простих людей, було дивовижно, як позитивно соціальні мережі впливали на прийом переселенців в Україні», – сказала Н. Калхун (<http://www.telekritika.ua/kontekst/2014-09-20/98327>).

Проте масштаб проблеми такий, що її немисливо вирішити лише волонтерськими зусиллями.

Громадські активісти, мешканці Донецька на прес-брифінгу в Українському кризовому медіа-центрі підняли ряд нагальних проблем вимушених переселенців зі Сходу України й обговорили шляхи їх вирішення. «Необхідна комплексна державна програма за участі центральних органів влади. Зараз волонтери разом з місцевими органами влади Харкова, Дніпропетровська та Запоріжжя розробили проекти допомоги вимушеним переселенцям з Донбасу. На жаль, вони в силу своїх можливостей надають допомогу невеликій кількості переселенців, в той час як людей, вимушених виїхати з небезпечних територій, сотні тисяч», – повідомив О. Меланченко, громадський діяч з м. Костянтинівка Донецької області.

О. Меланченко наголосив на необхідності створення комітетів у справах вимушених переселенців при Верховній Раді нового скликання, при Кабінеті Міністрів і виділенні сектору в апараті Президента України, які б систематично займалися проблемами переселенців та проблемами так званої «сірої» зони. «Ми вдячні волонтерам за допомогу, але, на жаль, ця допомога не повністю вирішує сьгоднішні проблеми. Уже зараз ми розуміємо, що найближчим часом нам не вдасться повернутися додому, тому постає головне питання: як жити далі, рік, два, три. У волонтерів немає можливості допомогти всім переселенцям з наданням житла, робочих місць, на відміну від органів державної влади», – зазначив Г. Кобзар, топ-менеджер ІТ-компанії з Донецька. Він звернув увагу на те, що через відсутність діалогу між вимушеними переселенцями, які є українцями і свідомо виступають за єдність України, та владою, і, навпаки, залучення до діалогу щодо Донбасу незрозумілих представників з проросійськими намірами створює хибне враження, що на Донбасі живуть лише проросійськи налаштовані люди. «Важливість діалогу між вимушеними переселенцями та владою, відчуття підтримки від суспільства та держави – ось чого гостро потребують люди з Донбасу. Переселенці – не тягар для суспільства. Вони готові працювати, треба їм тільки дати вудку», – переконаний Р. Ригованов, менеджер з м. Горлівка Донецької області (<http://uacrisis.org/ua/pereselenci>).

Представник ГО «Комітет у справах вимушених переселенців» (м. Донецьк) О. Єрмішина вважає, що сьгодні перед українською владою постають виклики, що потребують швидкої реакції, а влада не може впоратися швидко. «Ми не критикуємо, ми закликаємо до конструктивного

діалогу і представили наше бачення вже представникам Кабінету Міністрів України. Саме запізнення у стратегічно важливих рішеннях і процесах призводить до наслідків, які ми сьогодні спостерігаємо», – зазначила О. Єрмішина. «За Законом студенти – вимушені переселенці можуть переводитися виключно на ту форму навчання, на якій навчалися. Якщо студент вчився на контракті, то переводиться виключно на контракт, якщо на денній формі, то на денну. При цьому можливості проживати в гуртожитку може не бути, рівно як і можливості сплатити за навчання чи перевестись на заочну форму і спробувати заробити на життя та навчання. Публічно уряд цю проблему в принципі не визнає», – сказала О. Медведєва, представник молодіжної громадської ініціативи «Ми за мир» (м. Горлівка), що надає юридичні консультації та займається захистом прав вимушених переселенців зі Сходу України.

«Насправді немає значення, чи держава не може, чи не хоче займатися питаннями і вирішувати проблеми вимушених переселенців, держава повинна це робити. І в цьому різниця між державою і волонтерами. Вони стали милицями, на які держава змогла опиратися, та так і не перейняла на себе функції, які мала виконувати сама», – сказав лідер координаційного центру «Донбас» О. Саакян (<http://uacrisis.org/ua/kruglijj-stil-pereselenci>).

Крім того, існує також точка зору, що Закон України «Про права і свободи внутрішньо переміщених осіб» не забезпечить усім вимушеним переселенцям рівну допомогу та захист. Як зазначають експерти, існує ряд важливих питань, які або повністю, або частково проігноровані законодавцем.

Оскільки не існує загальновизнаного визначення внутрішньо переміщених осіб у міжнародному праві, держави мають повну свободу щодо визначення цієї категорії осіб у внутрішньому законодавстві. Новий Закон України захищає лише громадян України, у той час як серед людей, які постраждали від конфлікту, є багато осіб без громадянства або іноземних громадян, які протягом довгого часу або постійно проживали на території конфлікту. Більш широке визначення стає важливим, якщо зважити на захист сімейних прав, які конкретно не регулюються новим Законом про вимушених переселенців. Він не може безумовно гарантувати членам сім'ї рівне право на захист: наприклад, у ситуаціях, коли дитина є громадянином України, а її батьки – іноземні громадяни.

Важливим викликом для нового законодавства стане налагодження відносин між переселенцями й громадами, які їх прихистили. Правозахисні та неурядові організації висловлювали занепокоєння через дедалі більше невдоволення західноукраїнського населення через зростання кількості вимушених переселенців зі Сходу. Проте така проблема не дивна: населення, яке приймає переселенців, робить це за рахунок власних значних витрат. В українському сценарії це питання додатково ускладнюється помітними культурними відмінностями між Заходом і Сходом. Уряд ризикує погіршити й без того складні відносини, виділивши категорію ВПО для надання їм додаткових пільг. Наразі найкраща порада для уникнення такого ризику –

задовольнити потреби громад, які зазнали впливу від масового переміщення (не тільки ВПО, але і громадами, які їх приймають, разом з іншими особами, які сприяють реабілітації переселенців), зауважують експерти.

«Інша першочергова проблема, яку підкреслюють усі міжнародні правозахисні організації, – виокремити серед переселенців і надати додатковий захист групам з притаманною уразливістю. Дослідження демонструють, що деякі категорії осіб під час конфлікту є більш уразливими, ніж інші: неповнолітні, батьки-одинаки, самотні чи вагітні жінки, літні люди, інваліди та члени національних чи релігійних меншин. Ці групи населення найбільш часто стикаються із сексуальною або економічною експлуатацією, виключенням з участі в політичному житті, труднощами, які стосуються доведення їх прав на землі чи нерухомість, лікування.

Закон про ВПО не пропонує новий конкретний механізм його виконання або положення, які передбачали б відповідальність урядовців за збої в його реалізації. Найбільш спірним з усіх прийнятих положень є стаття, яка передбачає, що відповідальність за виплату постраждалим компенсації покладається на державу, яка спричинила переселення осіб актом агресії проти України. Аналогічне положення про відповідальність Росії за порушення громадянських і політичних прав міститься у законі про окуповані території. Таке положення про міжнародну відповідальність Росії можна буде включити до законодавства тільки після того, як міжнародний суд ухвалить відповідне рішення. Поки що немає жодного міжнародного судового органу, який визнав би відповідальність Росії за будь-які правопорушення на території України. Українська влада повинна зосередитися на власній відповідальності щодо захисту своїх громадян, а не шукати альтернативні шляхи, щоб перекласти вину на Росію.

...Хоча концепція ВПО є відносно новою і важко судити про ефективність цієї конкретної логіки, українська влада повинна бути більш обережною при обранні механізмів захисту переселенців», – резюмувала К. Дронова, магістр із прав людини (Центральноєвропейський університет) (<http://nvua.net/opinion/Dronova/kakaya-sudba-zhdet-pereselencev-iz-donbassa-21347.html>).

Найшвидше можна вирішити проблему вимушених переселенців з Донбасу, якщо держава дасть їм змогу безперешкодно реалізовувати особисті ініціативи зі створення нових робочих місць, реалізації нових бізнес-проектів тощо. Таку думку в ефірі телеканалу БТБ висловила голова Громадського комітету у справах вимушених переселенців О. Єрмішина, інформує УНН (<http://www.unn.com.ua/uk/news/1409336-vimusheni-pereselentsi-sama-reformatorska-prosharok-suspilstva-ekspert>).

Держава в цьому контексті має створити умови, за яких переселенці зможуть вирішувати власні проблеми, дати «зелене світло» їхнім ініціативам. За словами О. Єрмішиної, через втрату всього, чим володіли, переселенці перетворюються на найбільш реформаторський прошарок суспільства, який «не чіпляється» за майно, за той рівень життя, який у них є на разі. Вони зацікавлені у швидких змінах на краще й готові докладати зусиль для

здійснення необхідних реформ – вони готові будувати нову Україну, їм тільки потрібно дати цю можливість.

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Соціально-політична ситуація на Луганщині

Тривале збройне протистояння зумовлює невпинне погіршення соціально-економічних показників розвитку Донецької та Луганської областей, яке супроводжується також втратою (руйнуванням, викраденням тощо) частини активів. Повністю підрахувати втрати на Донбасі неможливо, адже протистояння триває. Оцінки вартості зруйнованих складових виробничої, комунальної, соціальної, транспортної, енергетичної та інших інфраструктур мають орієнтовний характер через неможливість оглянути об'єкти, розташовані на підконтрольній терористичним угрупованням території.

За даними Мінрегіону, лише станом на початок вересня цього року в Донецькій і Луганській областях пошкоджено або зруйновано 217 об'єктів освіти, 45 – охорони здоров'я, 51 – культурного й спортивного призначення, 81 адміністративна будівля, 14 об'єктів торгівлі та 132 промислові об'єкти, на загальну суму 4 млрд 788 млн грн. Без житла залишилося понад 710 тис. осіб. У Донецькій області зруйновано й пошкоджено близько 4740 житлових будинків, у Луганській області – понад 690.

Проте останнім часом бойовики досить часто застосовували важке озброєння й завдали ще більших збитків Донбасу. Крім руйнування інфраструктурних об'єктів системи життєзабезпечення населення, значних втрат зазнає фінансова система країни, що пов'язано передусім з падінням фінансових показників діяльності підприємств, скороченням бюджетних відрахувань, нарощенням боргів з виплати заробітної плати, за спожиті енергоносії, житлово-комунальні послуги, скороченням обсягів зовнішньої торгівлі і валютних надходжень.

Разом з тим варто відзначити, що ситуація може ускладнитися, а обсяги втрат значно зрости внаслідок вчинення протиправних (диверсійних, терористичних) дій на потенційно небезпечних об'єктах, порушення умов тимчасового припинення вогню та, як наслідок, чергової ескалації збройного протистояння, поширення його на нові території країни.

Як інформують ЗМІ, навіть після чергового оголошення припинення бойових дій з 9 грудня обстріли з боку бойовиків тривають – триває руйнація житлових будинків, промислових підприємств та об'єктів соціальної інфраструктури. При цьому терористи, користуючись припиненням вогню з боку українських військ, проникають углиб території, контрольованої українською владою, і здійснюють терористичні акти. Зокрема, як повідомив голова Луганської ОДА Г. Москаль, з моменту оголошення припинення вогню 9 грудня на Луганщині було 12 обстрілів, 10 грудня – 16, 11 грудня –

3, 12 грудня – 8, у наступні дні вогонь також не припинявся. «Вперше за тривалий час під вогневий удар потрапив Міловський район, який розташований на півночі Луганської області за 100 км від лінії розмежування. Після півночі околиці Мілового, де розташований блокпост українських силовиків, кілька разів обстріляли з гранатометів. Очевидно, “працювала” розвідувально-диверсійна групка», – зазначив глава ОДА.

Українська влада намагається вирішити проблеми регіону: припинення війни, забезпечення житлом і роботою переселенців, матеріальне забезпечення, відновлення роботи закладів охорони здоров'я, освіти тощо. Це робиться на рівні держави із залученням допомоги закордонних партнерів. Але значною мірою вирішення багатьох проблем залежить від активності місцевих органів влади.

У цьому контексті слід зазначити, що кадрова політика завжди була важливим елементом у житті суспільства. Тривалий час у Луганській області при владі перебували представники Партії регіонів, і багато хто з них підтримував сепаратистів, що посприяло загостренню кадрової проблеми в регіоні. Щоб вирішити цю проблему, Президент України П. Порошенко 18 вересня призначив на посаду голови Луганської ОДА генерала й колишнього народного депутата Г. Москаля. Раніше його кандидатура була затверджена Кабміном.

Експерти вважають, що Президент прийняв правильне рішення: Луганська область, фактично, розділена, і цивільна людина не змогла б упоратися з поставленими перед нею завданнями. Про це, зокрема, на своїй сторінці у Facebook написав голова ГО «Права справа» Д. Снегирьов. «Враховуючи специфічні моменти, пов'язані з Луганщиною, Г. Москаль – це найкраща кандидатура на посаду губернатора області. Г. Москаль – людина вольова, жорстка та рішуча, може втримати ситуацію, яка нині розгортається в області. До того ж він уже себе проявляв за схожих обставин, коли наводив лад у Криму, а тоді півострів був практично українською Сицилією. Тому з приходом Г. Москаля ситуація має змінитися докорінно», – вважає експерт.

Проте частина експертів призначення Г. Москаля сприйняла стриманіше і вважає це вибором кращого з гіршого. «Справа не в тому, що на посаду губернатора Луганської області ніхто не погоджується, вибору особливого немає. У нас перевелися олігархи, охочі очолити області, як це було навесні. Плюс в країні кадровий голод, особливо на Сході», – заявив політолог В. Фесенко. На його думку, місцеві кадри пов'язані або з колишнім режимом, або з ДНР і ЛНР. Потрібна ж людина, яка б користувалася довірою в новій владі й була досвідченим, ефективним керівником та могла бути жорсткою. «Тому коли немає інших кадрів, то і Москаль губернатор! І. Верігіна, яка тривалий час була на посаді в. о. губернатора, публічно проявила себе непогано. Вона робила те, що могла. Але вона жінка. А потрібен генерал, щоб втримав владу. Ось чому виникла кандидатура Г. Москаля. Він відповідає необхідним критеріям», – наголосив В. Фесенко.

Експерт не заперечує, що депутатська діяльність деформувала імідж політика, причому в гірший бік, але заміни поки йому немає. У ролі

керівника області в Г. Москаля основним завданням є утримати порядок у 13 з 18 районів області, які не захоплені ЛНР.

За словами експерта, домовлятися із сепаратистами не є завданням губернатора. Можливо, якісь локальні питання він зможе вирішити, але за серйозні переговори – навіть «братися» не буде. «Від нього вимагається організувати життєдіяльність на півночі області. Щоб люди пережили зиму, щоб був відносний порядок», – підкреслив експерт.

У свою чергу політичний аналітик Інституту євроатлантичного співробітництва В. Горбач заявив, що «вибір упав» на Г. Москаля з кількох причин. «Основна – ця посада не приваблива. Ну, хто на неї погодиться на теперішній час? Г. Москаль міг бути один з небагатьох, хто захотів», – зазначив експерт.

По-друге, на думку політолога, зіграли свою роль особисті якості Г. Москаля. Він генерал міліції – силовик. Боровся з мафією і в Криму, і в Дніпропетровську – і ніхто на нього тоді не скаржився, були певні успіхи. «Такий життєвий шлях дуже важливий для військової Луганщини», – додав експерт.

В. Горбач вважає, що для Г. Москаля нинішнє губернаторство – це повернення на посаду, на якій він пробув лише півроку і не зміг домогтися особливих успіхів. У 2005 і 2006 р. він уже намагався щось зробити, але жителі Луганської області звали його «бандерівцем» і «їхні серця не пом'якшили навіть іскрометні жарти глави обласної адміністрації».

Керівник громадської ініціативи «Чесно» В. Гудима вважає, що основне завдання голови ОДА – захистити тих, хто залишився на звільнених територіях. Також потрібно вирішити проблему біженців. «Чи справиться з цим Г. Москаль, покаже час. Але принаймні це людина, яка знає регіон», – наголосив В. Гудима.

При цьому він вважає Г. Москаля «антикримінальним чиновником». Саме цим і пояснює експерт його повернення на цю посаду нині. У такому неспокійному регіоні Президенту України потрібна людина, що знає особливості цього куточка України та місцевого населення. Безперечно йому стане в пригоді і його досвід боротьби зі злочинністю.

Експерти сподіваються, що Г. Москаль зможе навести лад на довірених йому території, адже він досить успішно боровся з криміналом наприкінці 1990-х років у Закарпатській області, де очолював управління МВС, а також у Криму – на посаді начальника Головного управління МВС України в Автономній Республіці Крим. «Це вдале призначення з огляду на нинішню ситуацію в Луганській області. Хоча ситуація дуже сильно змінилася, але там у нього є старі зв'язки. Сподіваюсь, на цій посаді він буде більш ефективним», – зазначив В. Гудима.

Разом з тим експерти не впевнені, що Г. Москаль зможе впоратися з економічними й соціальними проблемами. Той таки В. Гудима зазначає, що в Г. Москаля брак господарського досвіду, який би не завадив йому в понівеченому війною регіоні. Унаслідок бойових дій в області серйозно постраждав малий і середній бізнес, а також промислові підприємства.

Зокрема, ідеться про понад 20 підприємств, які припинили роботу або зазнали серйозних пошкоджень під час збройного протистояння. Не працюють Алчевський металургійний комбінат, Попаснянський вагоноремонтний, Стахановський феросплавний і вагонобудівний, Первомайський електромеханічний заводи, ТОВ «Сталь», «Лугцентроковаль», «Метали і полімери», ВО «Трансмаш» та інші підприємства. Також зупинено видобуток вугілля на багатьох шахтах. За підрахунками Луганської обласної адміністрації, для відновлення промислових об'єктів області потрібно понад 8,5 млрд грн., і ця сума постійно зростає. Через військові дії втратили роботу понад 30 тис. жителів регіону.

Не виключено, що голові ОДА також доведеться опікуватися й частиною області, яка перебуває під контролем проросійських сепаратистів. «Територією, тимчасово зайнятою терористами, теж потрібно керувати. Мінські домовленості теж потрібно виконувати», – каже голова Інституту публічної політики М. Борода.

На думку директора компанії персонального та стратегічного консалтингу Berta Communication Т. Березовця, Г. Москаль «як хитрий міліціонер, спираючись на свій досвід роботи з кримінальними елементами, може допомогти розсварити сепаратистські, терористські угруповання і вдало на цьому зіграти, аби повернути Луганськ Україні».

Зі свого боку Г. Москаль, характеризуючи ситуацію, заявив, що він став компромісною фігурою в умовах, що склалися. За його словами, він розумів, на що погоджується, і готовий вирішувати проблеми. «Луганщина завжди була більше “оболванена”, ніж Донеччина. Там були якісь різнопланові еліти – (донецькі бізнесмени і депутати) Ахметов, Колесников, Звягільський, Ландик, Ключєви. Усього близько 20–25. А тут тільки один экс-глава фракції ПР та экс-губернатор Луганщини О. Єфремов, який нікому життя не давав», – зазначив Г. Москаль.

На його думку, тут завжди давали більший відсоток голосів на виборах за Партію регіонів, ніж у Донецькій області. «Тут було обожнювання гірше, ніж Компартії в радянські часи: мовляв, якщо б не було Партії регіонів, всі б померли і загинули. А насправді тут навіть підприємств первинної обробки немає – просто сировинний придаток. Тепер все тут треба перевертати з ніг на голову, враховуючи, що ніякий інвестор сюди не прийде», – наголосив голова ЛОДА.

Що стосується території, підконтрольної ЛНР, то, на думку Г. Москаля, згодом і там потрібно буде наводити порядок, адже бойовики не перейматимуться проблемами простих людей. Значна частина людей залишається на окупованій території, а ті, хто переселився, отримують допомогу. «Багато міжнародних організацій кажуть, що у нас є проблеми – з переселенцями. А я всім відповідаю, що погоджуся з цим тільки тоді, коли побачу хоч одну палатку з людьми на вулиці. А поки таких фактів немає, значить, ми справляємося, і всі проблеми вирішуємо. Звичайно, не всі живуть

в апартаментах або Конча-Заспі, але всі облаштовані», – зазначив голова ОДА.

Він звертає увагу на ускладнення ситуації на окупованих територіях і прогнозує, що у зв'язку з погіршенням на території, підконтрольній ЛНР, фінансового стану очікується збільшення кількості вимушених переселенців. «Джерел доходу там немає ніяких. Як вони зможуть забезпечити опалювальний сезон, воду, світло, чи будуть там продукти і, найголовніше, чи зможе їх купувати населення, поки невідомо», – наголосив губернатор.

Натомість, за словами Г. Москаля, на території, підконтрольній українській владі, є ще «маса вільних приміщень», куди можна розміщувати людей. Крім того, більшість без будь-якої влади вирішує свої проблеми – розселяються у друзів, родичів. «Їм просто потрібні гроші за зруйноване і втрачене майно. Причому не дуже великі. Наприклад, якщо квартира і будинок втрачені повністю, то це близько 150 тис. грн одноразово і ще по 10 тис. грн на кожного члена сім'ї», – зазначив Г. Москаль.

Він не виключає, що на окупованій території можуть розпочатися «голодні бунти». «Поки виходять тільки жінки, а мужики ще бояться. Але голод – не тітка. Прийде час – вийдуть: місто за містом, село за селом. Іншого виходу повернути території я не бачу», – вважає голова ЛОДА. При цьому він спрогнозував, що і в Луганську будуть бунти, які можуть спричинити там зміну влади. «Нам просто треба показати, що тут краще. Для цього не так вже й багато потрібно», – наголосив Г. Москаль.

Щоправда, не всі поділяють подібну думку. Значна частина населення на окупованій території у своїх бідах звинувачує Київ (російська пропаганда зіграла свою роль) і не готова виступати проти озброєних бойовиків, серед яких багато «неадекватних», які можуть застосувати зброю проти мирного населення.

Проте, як інформують ЗМІ, поодинокі виступи проти бойовиків уже є. Крім того, фіксуються сутички між різними угрупованнями бойовиків. Зокрема, як повідомляють ЗМІ, у Луганській області на території, підконтрольній бойовикам, назріває конфлікт між російськими кадровими військовими й так званими «козаками Козіцина». Козаки, які захопили Первомайськ і навколишні населені пункти, публічно висловили невдоволення «керівництвом ЛНР».

За словами прес-офіцера АТО О. Дмитрашківського, у ряді районів Донбасу відбуваються зіткнення різних груп проросійських сил. «Є інформація про те, що на території ЛНР і ДНР зараз назріває дуже серйозний конфлікт. З'явилися спецназівці з Росії, наводять лад з, так би мовити, розбурханими козачками», – повідомив він.

Крім того, як інформують ЗМІ, мирні жителі Красного Луча, втомлені від постійних грабежів і безчинств бойовиків, вигнали з міста так званих козачків. Про це повідомила прес-служба штабу АТО на своїй сторінці в Facebook. «Місцева громада вже давно страждала від кримінальних посягань цих ряджених маргіналів. Тому люди зібралися і одностайно висловили думку, що долю жителів міста повинні вирішувати виключно вони самі. Без

підказок з боку незаконних збройних формувань та їхніх господарів», – ідеться в повідомленні.

Разом з тим варто відзначити, що масових виступів шахтарів проти сепаратизму, на які багато хто сподівався, поки що не відбулося. Якщо взяти в цілому Донбас, то єдиною акцією, на якій гірники виступили проти ДНР, був мітинг працівників шахти «Комсомолец Донбасу» 22 червня в Кіровському. Це сталося після того, як бойовики здійснили розбійний наліт на шахту. У самому Кіровському стверджують, що акція була проведена за командою згори й не була стихійним протестом.

У мітингах ДНР і ЛНР шахтарі брали участь набагато охочіше і виступали проти АТО, але частіше гірники на мітингах сепаратистів просто розчинялися в загальній юрбі, ніяк не виділяючи свою професійну приналежність.

Хоча економічна ситуація на окупованих територіях тільки погіршується, проте гірники на акції протесту так і не вийшли. Як зазначив один з іпрофспілкових лідерів М. Волинець, шахтарі зовсім не поспішають звинувачувати в цьому окупаційну адміністрацію. Вони покладають провину за безгрошів'я на Київ і вважають, що гроші їм винні не ДНР і ЛНР, а Україна. Багато шахтарів, дійсно, не тільки морально підтримують сепаратистів, а й стають учасниками різних бандформувань. «Сказати, що вони не підтримують сепаратистів, не можна. Є частина шахтарів, які ходять на блокпости і барикади, які воюють, серед них є загиблі. Вони обмануті і різними способами туди залучені», – наголосив М. Волинець.

Водночас ситуація ще може змінитися через нестабільну ситуацію всередині самопроголошених «республік». Якщо шахтарі й симпатизують ідеям сепаратизму в цілому, то часто різко негативно налаштовані по відношенню до окремих лідерів бойовиків.

Також експерти вважають малоімовірним, що лідерам ЛНР вдасться навести лад на підконтрольній їм території. Як повідомили ЗМІ, глава ЛНР І. Плотницький провів зустріч з козаками Луганщини, приводом для якої стали нещодавні події в Антрациті. Керівник так званої «республіки» запропонував членам всевеликого війська донського, до складу якого сепаратисти зараховують і землі Луганщини, вступити до лав «народної міліції ЛНР».

На думку І. Плотницького, «люди війни» повинні бути на фронті, а всі, хто бажає трудитися на благо держави в тилу, зобов'язані зняти форму й здати зброю. І. Плотницький заявив, що не буде ні «козачих республік», ні незалежних хуторів, на всій території ЛНР повинна бути одна «народна влада».

Але навряд чи бойовики добровільно складуть зброю та підуть працювати. Оскільки грабувати й убивати значно легше, ніж вирішувати питання забезпечення життєдіяльності населення.

Українська влада це розуміє, тому вимушена зміцнювати свої Збройні сили й готуватися до подальшої боротьби *(Роботу написано з використанням інформації таких джерел: РНБО оцінив війну в*

Луганській та Донецькій областях: перспектива жахлива // http://antikor.com.ua/articles/14096-rnbo_otsiniv_vijnu_v_lugansjkij_ta_donetsjkij_oblastjah_perspektiva_hahлива. – 2014. – 19.09; Москаль: На Луганщині знову стріляють // <http://www.pravda.com.ua/news/2014/12/13/7051909>. – 2014. – 14.12; З приходом Москаля в Луганську область головою ОДА ситуація в регіоні може змінитися кардинально // <http://galka.if.ua/z-prihodom-moskalya-v-lugansku-oblast-golovoyu-oda-situatsiya-v-regioni-mozhe-zminitisya-kardinalno-ekspert>. – 2014. – 19.09; Эксперты: «Когда нет других кадров, то и Москаль губернатор!» // <http://kr.ua/politics/470727-eksperty-kohda-net-druhykh-kadrov-to-y-moskal-hubernator>. – 2014. – 18.09; Чи зможе «хитрий міліціонер» Москаль розсварити сепаратистів? // <http://europe.newsru.ua/article/17935039>. – 2014. – 19.09; Чтобы судить о происходящем, тут надо жить – луганский губернатор Москаль // <http://nvua.net/publications/chto-by-sudit-o-proishodyashchem-tut-nado-zhit-luganskiy-gubernator-moskal-24207.html>. – 2014. – 9.12; Щоб не забезпечувати життєдіяльність Донбасу, сепаратисти продовжують воювати // <http://www.stina.in.ua/shhob-ne-zabezpechuvati-zhittyediyalnist-donbasu-separatisti-prodovzhuuyut-vouyvati>. – 2014. – 4.12; Як Плотницький втихомирює казаків // <http://www.pohlyad.com/news/n/69193>. – 2014. – 4.12; Луганской области казаки-боевики конфликтуют с российским спецназом // <http://novosti.dn.ua/details/240541>. – 2014. – 13.12; Жители Красного Луча выгнали из города российских казаков // <http://nvua.net/ukraine/zhiteli-krasnogo-lucha-vygnali-iz-goroda-rossiyskih-kazakov-24950.html>. – 2014. – 13.12; Почему бунтарский Донбасс не протестует против ДНР – ЛНР // <http://ukron.org>. – 2014. – 13.12).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Відновлення миру в Україні можливо досягти насамперед політичними засобами. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Гройсман під час зустрічі із заступником Генерального секретаря ООН Д. Фельтманом. «Мирний план Президента України є основою для врегулювання конфлікту», – зазначив він у цьому контексті.

В. Гройсман подякував Д. Фельтману за постійну увагу до України з боку Організації Об'єднаних Націй, зазначивши, що активна позиція ООН в Україні «є дуже відчутною». Він високо оцінив допомогу організації у відновленні східних територій, у роботі з внутрішньо переміщеними особами.

Голова Верховної Ради також висловив вдячність за готовність ООН надавати технічну допомогу українському парламенту в питаннях вдосконалення законотворчого процесу. Він наголосив, що парламент має відігравати важливу роль у впровадженні реформ. «Інклюзивність, якість

законотворчої роботи відіграє ключову роль у реалізації змін у державі», – підкреслив керівник парламенту.

У свою чергу Д. Фельтман повідомив про готовність ООН збільшувати обсяг гуманітарної допомоги Україні, наголосивши на підтримці з боку Генерального секретаря ООН міжнародної допомоги Українській державі. Він повідомив, що в Донецьку вже відкрито офіс ООН для роботи з цивільними громадянами, які перебувають у зоні конфлікту.

За його словами, запровадження реформ стане чинником, який сприятиме подальшому розвитку міжнародної допомоги.

Сторони висловили сподівання, що подальша двостороння співпраця носитиме ще більш системний і поглиблений характер (*Сайт Верховної Ради України (<http://rada.gov.ua/news/Top-novyna/100273.html>). – 2014. – 17.12).*

Голова Верховної Ради України В. Гройсман провів зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом КНР в Україні Ч. Сіюнем.

Ч. Сіюнь привітав В. Гройсмана з обранням на посаду керівника парламенту, і передав привітання від голови Всекитайських Зборів Народних Представників Ч. Децзяна.

Сторони висловили сподівання на подальшу плідну співпрацю і взаємну підтримку на міжнародній арені. «Спільно з Президентом, урядом і парламентом України ми готові розвивати відносини у різних напрямках і сферах, аби цю співпрацю могли відчувати усі громадяни наших країн», – підкреслив Ч. Сіюнь. Він наголосив, що парламент Китаю готовий продовжувати співпрацю з Верховною Радою України на рівні керівництва, комітетів та груп дружби.

В.Гройсман висловив вдячність за готовність китайської Сторони до подальшої співпраці, наголосивши, що парламентська взаємодія може бути «хорошим механізмом» для активізації двостороннього співробітництва у різних сферах. «Я готовий підтримувати цей діалог», – зазначив Голова Верховної Ради, зауваживши, що «ті документи, які були прийняті парламентами наших країн, є доброю основою для подальшого розвитку співпраці».

Керівник парламенту наголосив, що сьогодні одним з головних завдань, яке стоїть перед Україною, є «збереження територіальної цілісності, стабілізація економічної ситуації та боротьба з військовою агресією». «Україні дуже важливо відчувати підтримку у подоланні цих складних викликів», – сказав він.

У цьому контексті Ч. Сіюнь висловився за готовність Китаю долучитися до надання Україні допомоги під егідою ООН. Він заявив, що КНР «поважає територіальну цілісність України, вибір українського народу», і вважає, що ситуацію на Сході України можна розв'язати виключно мирним шляхом.

Сторони також були одностайні у необхідності інтенсифікації не тільки економічної, а й культурної та гуманітарної співпраці (*Сайт Верховної Ради України* (<http://rada.gov.ua/news/Top-novyna/100314.html>). – 2014. – 18.12).

Комітет з питань національної безпеки і оборони рекомендує Верховній Раді прийняти в цілому проект закону про внесення змін до Закону "Про Раду національної безпеки і оборони України" щодо вдосконалення координації і контролю у сфері національної безпеки і оборони.

Голова Комітету С. Пашинський, відкриваючи засідання, зазначив, що законопроект (реєстр. №1343), поданий Президентом України як невідкладний, прийнято Верховною Радою у першому читанні.

С. Пашинський повідомив, що до законопроекту надійшло сорок поправок, що свідчить про те, що він викликав у суспільства і депутатського корпусу зацікавлення.

Цим проектом пропонується привести норми чинного законодавства України у сфері національної безпеки і оборони у відповідність із Конституцією України, вдосконалити правове забезпечення діяльності Ради національної безпеки і оборони України.

Проектом, зокрема, передбачається розширити компетенцію РНБО стосовно таких повноважень, як прийняття рішення щодо невідкладних заходів із розв'язання кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України, а також координація і контроль діяльності органів виконавчої влади у сферах протидії корупції, забезпечення громадської безпеки та боротьби зі злочинністю тощо.

Народні депутати розглянули поправки до законопроекту, що надійшли до Комітету. Більшість з них стосувалися виконання РНБОУ такої функції, як координація і контроль. Комітет за результатами розгляду пропонуватиме їх відхилити, оскільки вони схожі.

Члени Комітету підтримали кілька редакційних правок і ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект в цілому як закон (*Сайт Верховної Ради України* (<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/100313.html>). – 2014. – 18.12).

Комітет з питань бюджету рекомендує парламенту прийняти за основу та в цілому проект закону про внесення змін до Закону "Про Державний бюджет України на 2014 рік" (щодо виконання зобов'язань за державним боргом).

Законопроектом (реєстр.№1125) пропонується шляхом внесення змін до статті 5 та додатків № 2 і № 3 до Закону "Про Державний бюджет України на 2014 рік":

– збільшити граничний обсяг державного боргу на кінець поточного року на 161392,4 млн грн;

– збільшити державні запозичення загалом на 13842,99 млн грн (у т.ч. внутрішні запозичення на 5587,5 млн грн і зовнішні запозичення на 8255,5 млн грн) та на таку ж суму витрати на погашення основної суми державного боргу (у т.ч. за внутрішніми зобов'язаннями на 616,3 млн грн і зовнішніми зобов'язаннями на 13226,6 млн грн) без зміни граничного обсягу дефіциту державного бюджету;

– перерозподілити видатки загального фонду державного бюджету загалом у сумі 3044,4 млн грн без зміни їх загального обсягу, а саме:

– збільшити видатки на обслуговування державного боргу на 1986,3 млн грн та на виконання боргових зобов'язань за кредитами, залученими під державні гарантії, загалом на 1058,1 млн грн;

– зменшити видатки Міністерству енергетики та вугільної промисловості на підтримку вугільної і торфодобувної промисловості загалом на 2586,6 млн грн, Міністерству фінансів (загальнодержавні витрати) на часткове відшкодування процентних витрат за запозиченнями суб'єктів господарювання, здійсненими на внутрішньому ринку, на 432,4 млн грн, а також Державній службі гірничого нагляду та промислової безпеки на 25,4 млн грн.

Під час засідання 17 грудня Комітет розглянув зазначений законопроект та за підсумками розгляду ухвалив рішення: рекомендувати Верховній Раді за результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект за основу та в цілому як закон з урахуванням пропозицій, що викладені у листі-висновку Комітету (*Сайт Верховної Ради України* (<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/100299.html>). – 2014. – 18.12).

Комітет з питань фінансової політики та банківської діяльності підтримав пропозицію про внесення на розгляд Верховної Ради проекту постанови про доповідь голови Національного банку України.

Голова комітету С. Рибалка на засіданні в середу, 17 грудня, зазначив, що проект постанови включає три пункти: заслухати доповідь голови НБУ щодо стану грошово-кредитного ринку України; за результатами обговорення доповіді визнати роботу голови НБУ незадовільною; звернутися до Президента України з проханням внести на розгляд Верховної Ради питання про звільнення В. Гонтаревої із займаної посади.

Комітет також ухвалив рішення звернутися до Національного банку України з проханням надати інформацію про рефінансування банків. «Які банки отримують сьогодні рефінансування і хто сьогодні купує долар на міжбанку. Суспільство має знати, хто заробляє на курсовій різниці, хто купує долар по 16, продаючи на чорному ринку за 22 грн», – наголосив С. Рибалка.

Крім того, на засіданні комітету було створено робочу групу, до якої увійшли представники громадських організацій, що відстоюють інтереси позичальників і вкладників банків.

С. Рибалка заявив, що комітет готовий виступити майданчиком для організації діалогу й знаходження компромісу між усіма сторонами для

розв'язання проблеми реструктуризації валютних кредитів та інших проблем учасників «фінансового майдану». За його словами, комітет запросить взяти участь у роботі групи представників НБУ, Мінфіну, Мінекономіки та ключових парламентських комітетів.

Голова комітету також заявив, що комітет відкритий для всіх пропозицій. «Ситуація дуже серйозна і багато людей давно знаходяться на межі відчаю. Тому комітет зробить все можливе, щоб був знайдений компроміс», – наголосив С. Рибалка.

Він повідомив, що нині обсяг валютних кредитів становить близько 8 млрд дол. з розрахунку по курсу 12 грн/дол., половина з яких – іпотечні
(Сайт Верховної Ради України
(<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/100275.html>). – 2014. – 17.12).

У Комітеті з питань фінансової політики і банківської діяльності відбулася зустріч із представниками ініціативної групи «фінансового майдану».

Під стіни комітету прийшло кілька сотень вкладників і позичальників фінансових установ, зокрема люди, які взяли житло в кредит у валюті. До представників протестувальників одразу вийшов голова комітету С. Рибалка й запросив на зустріч ініціативну групу.

С. Рибалка під час зустрічі заявив, що комітет максимально співпрацюватиме з представниками «фінансового майдану» й обов'язково розгляне всі законодавчі пропозиції, напрацьовані учасниками акції.

С. Рибалка, знаючи позицію членів комітету, висловив упевненість, що законопроект про реструктуризацію кредитних зобов'язань з іноземної валюти в гривню (реєстр. № 0960), який був ухвалений парламентом минулого скликання в першому читанні, тепер не буде підтриманий на засіданні комітету.

Учасники зустрічі домовилися винести питання, порушені протестувальниками, на найближче засідання комітету, а також заслухати позицію та пропозиції керівництва НБУ.

Після обговорення вимог учасників акції було домовлено створити при комітеті робочу групу, до якої увійдуть по кілька представників вкладників і позичальників
(Сайт Верховної Ради України
(<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/100243.html>). – 2014. – 16.12).

Комітет у закордонних справах рекомендує парламенту прийняти проект постанови про припинення членства та участі України в органах Співдружності Незалежних Держав.

Члени комітету розглянули проект постанови про припинення членства та участі України в органах Співдружності Незалежних Держав (реєстр. № 1015) та ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді підтримати

проект згаданої постанови з урахуванням запропонованих комітетом змін і доповнень.

Проект постанови передбачає припинення членства та участі України в органах Співдружності Незалежних Держав. На думку комітету, прийняття цього законопроекту забезпечить захист національних інтересів України та сприяє підвищенню авторитету України в світі як держави, що приймає участь лише в ефективному й корисному для неї міжнародному співробітництві. Члени комітету вважають, що одним із шляхів цього є припинення членства та участі України в органах міжнародної організації, яка не виконує своїх завдань і дискредитувала себе внаслідок відсутності будь-якої реакції на грубі порушення угоди з боку одного з її засновників – Російської Федерації (*Сайт Верховної Ради України* (<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/100257.html>). – 2014. – 17.12).

Питання реформування правоохоронної системи обговорювалося під час зустрічі членів Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності з представниками Європейської поліцейської спілки.

У зустрічі взяли участь народні депутати, президент Європейської поліцейської спілки Г. ван де Камп і співробітник Європейської поліцейської спілки з міжнародних зв'язків Ж. Хірт, голова Профспілки атестованих працівників органів внутрішніх справ України А. Онищук.

Голова комітету А. Кожем'якін ознайомив гостей з діяльністю комітету та його підкомітетів, відзначив високий професійний рівень народних депутатів, які входять до складу комітету.

А. Кожем'якін зазначив, що нині суспільство стоїть на порозі реформи правоохоронної системи держави. «На цю реформу сьогодні чекають не тільки працівники міліції, а й весь український народ», – наголосив він. За його словами, комітет готовий розглядати відповідний законопроект, відпрацювати його і внести на розгляд парламенту.

Народний депутат В. Король, зокрема, наголосив: «У нас сьогодні кадрова криза. Комітет підняв питання про відповідальність не окремих осіб, а тієї системи, яку за короткий час вдалося побудувати колишньому Президенту. Ми не боїмося цього визнати. Ми хочемо реформувати всю систему так, щоб повернути повагу суспільства до працівника міліції, зробити для нього такий рівень соціального захисту, як у європейських країнах».

Члени комітету подякували представникам Європейської поліцейської спілки за допомогу в реабілітації працівників правоохоронних органів України, які були поранені в зоні АТО, за кордоном і висловили сподівання, що ця допомога буде й далі надаватися.

Президент Європейської поліцейської спілки Г. ван де Камп розповів про діяльність очолюваної ним спілки та про взаємодію з Профспілкою атестованих працівників органів внутрішніх справ у питаннях надання

пораненим у зоні АТО працівникам міліції допомоги. Він також висловився за розширення цієї допомоги: Європейська поліцейська спілка на сьогодні активно лобіює в Європейському парламенті питання про постачання транспортних засобів та обладнання для реабілітаційних центрів з тим, щоб вони могли більше надавати допомоги безпосередньо в Україні.

Стосовно реформування правоохоронної системи України Г. ван де Камп зазначив, що існує багато моделей реформування системи в різних країнах. За його словами, питання в тому, що українці мають самі обрати найбільш прийнятну для себе модель, а Європейська поліцейська спілка готова надати допомогу у її впровадженні та поділитися своїм досвідом.

Під час зустрічі члени комітету й представники Європейської поліцейської спілки також висловлювалися за поглиблення співпраці щодо законодавчого забезпечення реформи та організації реабілітації за кордоном працівників міліції – членів профспілки, які отримали вогнепальні поранення під час акцій протесту в Києві в листопаді 2013 – лютому 2014 р. та під час проведення антитерористичної операції на Сході України (*Сайт Верховної Ради України (<http://rada.gov.ua/news/Novyny/Povidomlennya/100235.html>). – 2014. – 16.12).*

Країни «Вишеградської четвірки» (Польща, Угорщина, Чехія та Словаччина) планують створити спеціальний фонд для підтримки України.

Як повідомляє сайт Верховної Ради, таку заяву було зроблено під час зустрічі глав МЗС країн «четвірки» із заступником Голови Верховної Ради О. Сироїд.

Обсяги цього фонду не було названо. Однак, як прозвучало на зустрічі, цей фонд, серед іншого, готовий надати 410 стипендій українським студентам для навчання в цих європейських країнах.

Також під час зустрічі гості наголосили на необхідності серйозного реформування всієї країни, зокрема створення незалежних медіа, проведення конституційної реформи, реформування судової системи та принципів самоврядування місцевих громад. На їхнє переконання, усі реформаторські кроки мають бути прозорими й зрозумілими суспільству (*Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/16/513514>). – 2014. – 16.12).*

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент П. Порошенко зустрівся з верховним представником Європейського Союзу у закордонних справах та політиці безпеки Ф. Могеріні.

Глава держави зазначив, що візит верховного представника ЄС, який відбувся через день після інавгураційного засідання Ради асоціації Україна – ЄС у Брюсселі, говорить про велике значення, яке Євросоюз та особисто Ф.

Могеріні приділяють українському питанню. «Хотів би подякувати ЄС за потужну підтримку України та готовність надати макрофінансову допомогу. Дуже важливо також, що допомога буде надаватися на консультативному рівні щодо запровадження й імплементації реформ», – підкреслив П. Порошенко.

Президент наголосив, що останні місяці свідчать про перехід відносин України та ЄС на якісно новий рівень, пов'язаний з імплементацією Угоди про асоціацію і започаткуванням роботи Ради асоціації.

Ф. Могеріні підтвердила, що Євросоюз приділяє пріоритетну увагу Україні.

Під час зустрічі сторони значну увагу приділили ситуації на Донбасі та необхідності виконання мінських домовленостей. Ф. Могеріні зазначила, що ЄС продовжуватиме підтримувати Україну й працювати над тим, щоб «конфлікт закінчився з повною повагою до суверенітету і територіальної цілісності України». Вона наголосила, що ЄС буде робити все можливе, щоб мінські домовленості виконувалися.

Крім того, сторони обговорили процес проведення реформ в Україні. Глава держави підкреслив, що влада рішуче налаштована на якісні зміни в державі, і гібридна війна цьому не завадить. За словами Президента, основою стане «Стратегія реформ-2020», оскільки «кінцева мета реформ – підготовка країни до отримання перспективи членства в ЄС». При цьому П. Порошенко зазначив, що є перелік першочергових завдань, які потрібно запровадити до кінця цього року. «Ми сподіваємось, що наступного тижня парламент підтримає низку реформ, бо від цього залежить доля держави», – сказав глава держави. Під час зустрічі П. Порошенко і Ф. Могеріні обговорювали питання конституційної реформи, децентралізації, створення якісно нового інвестиційного клімату, запровадження верховенства права і судової реформи. Верховний представник ЄС у закордонних справах і політиці безпеки наголосила, що Україна в питанні реформ може розраховувати на Євросоюз. Вона підкреслила, що уряд має дуже амбітний план реформування країни.

Сторони також обговорили питання візової лібералізації. «Ми досягли домовленості, і я впевнений, що Україна продемонструє рішучі дії, щоб до саміту в Ризі завершити процедуру імплементації лібералізації візового режиму та отримати чітку дату запровадження безвізового режиму ЄС для українців», – повідомив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/31929.html>)). – 2014. – 16.12).

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Франції Ф. Олландом, федеральним канцлером Німеччини А. Меркель і президентом Росії В. Путіним.

Співрозмовники обговорили ситуацію на Донбасі та стан виконання Мінського протоколу від 5 вересня та Мінського меморандуму від 19

вересня. П. Порошенко, Ф. Олланд, А. Меркель і В. Путін погодилися щодо необхідності дотримання всіх пунктів цих домовленостей задля мирного врегулювання на Донбасі.

Співрозмовники висловилися за проведення зустрічі тристоронньої контактної групи для забезпечення прогресу з виконання мінських домовленостей до кінця тижня. Зокрема, порядок денний зустрічі контактної групи має містити питання припинення вогню, виходу на лінію розмежування, яка закріплена в Меморандумі, відведення військ і важкого озброєння, а також якнайшвидшого звільнення всіх заручників. Також Президент України привернув увагу до нагальної необхідності звільнення з російської в'язниці народного депутата Н. Савченко.

Президенти України, Франції та Росії, а також канцлер Німеччини домовилися продовжити телефонні переговори в нормандському форматі за декілька днів для підтримання активного діалогу та відслідковування результатів домовленостей, що були досягнуті в цьому форматі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/31930.html>). – 2014. – 17.12).

Глава держави провів телефонну розмову з Президентом Європейської ради Д. Туском.

П. Порошенко та Д. Туск обговорили результати засідання Ради ЄС на рівні міністрів закордонних справ, яке відбулося 15 грудня, та обмінялися думками щодо ситуації в Україні напередодні засідання Європейської ради, що відбуватиметься в Брюсселі 18–19 грудня.

Особливу увагу співрозмовники приділили питанню можливого збільшення макрофінансової допомоги для України. ЄС розглядає питання про виділення третього пакета макрофінансової допомоги, і Президент України закликав ЄС обговорити можливість її збільшення.

Президент Європейської ради запевнив Україну в підтримці ЄС і готовності сприяти в подоланні економічних викликів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/31928.html>). – 2014. – 16.12).

Президент України П. Порошенко на зустрічі в Києві із заступником Генерального секретаря ООН з політичних питань Д. Фельтманом обговорив ситуацію на Донбасі. Глава держави акцентував увагу на надзвичайно складній гуманітарній ситуації, у якій опинилися люди на територіях, окупованих бойовиками.

Президент зазначив, що Україна не полишає спроб направити гуманітарну допомогу, але більша частина її розкрадається бойовиками. Глава держави поінформував про своє доручення уряду невідкладно збільшити кількість гуманітарних колон для доставки на Донбас

продовольства та речей першої необхідності. Але, наголосив глава держави, необхідно зробити все для того, щоб ця допомога дісталася тих, хто її дійсно потребує, і не була захоплена бойовиками. Президент зазначив, що встановлено прямі контакти зі школами, дитсадками, будинками для людей похилого віку для того, щоб передати допомогу їм безпосередньо, а місцеві мешканці готові сприяти адресній доставці гуманітарних вантажів.

«Я дав доручення Міністерству закордонних справ та Міністерству соціальної політики щодо того, що ми готові залучати будь-яку міжнародну гуманітарну допомогу, включаючи використання механізмів Червоного Хреста та інших організацій, для прозорого і відкритого розподілу гуманітарної допомоги», – зазначив глава держави.

За словами Президента, перевірка одного з вантажів так званого «гуманітарного конвою» з Росії показала, що тільки в останній машині були продукти, а більша частина конвою перевозила паливо для танків і матеріали для створення блокпостів. Це абсолютно неприйнятно, зазначив глава держави.

Говорячи про ситуацію з грошима в населення, Президент повідомив, що кожного дня банківські установи на захоплених територіях потерпають від нападів бойовиків, і населення все менше може скористатися грошима, які ще залишилися.

За словами Президента, загалом на сьогодні спостерігається незначний прогрес у розвитку ситуації на Донбасі. Скоротилася кількість обстрілів. Однак глава держави наголосив на відсутності прогресу в перекритті кордону та відкликанні російських військ, а також у звільненні заручників. Українська сторона направила список громадян, які були захоплені на окупованій території, у тому числі 20 з яких утримуються на території Російської Федерації.

Президент також звернув увагу на необхідність виконання пункту мінських домовленостей щодо відновлення мовлення українських телеканалів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.president.gov.ua/news/31927.html>). – 2014. – 16.12).

Президент України зустрівся з делегацією країн Вишеградської групи, яку представляли віце-прем'єр-міністр, міністр закордонних справ Словаччини М. Лайчак, міністри закордонних справ Польщі та Чехії Г. Схетина та Л. Заоралек, а також заступник міністра закордонних справ Угорщини Л. Сабо.

Президент наголосив на тому, що міжнародна підтримка, особливо допомога найближчих сусідів України, якими є країни Вишеградської групи, є надзвичайно важливою на шляху європейської інтеграції України. «Застосування досвіду кожної з ваших країн в певних сферах – боротьба з корупцією, реформи у соціальній сфері, економічні реформи, децентралізація – є дуже цінною для полегшення впровадження позитивних змін в нашій країні», – сказав П. Порошенко.

Президент також зазначив, що наслідком активних дій у напрямі впровадження проєвропейських реформ в Україні може стати трансформація Вишеградського об'єднання з формату чотирьох країн до формату п'яти країн за участі України. «Ми віримо в те, що внаслідок активного реформування України “Вишеградська четвірка” зміниться з V4 на V5».

П. Порошенко висловився за те, щоб певний прогрес у європейській інтеграції вже був досягнутий до наступного саміту ЄС і країн Східного партнерства, який відбудеться в Ризі в першій половині 2015 р., зокрема стосовно візової лібералізації та бачення перспективи України отримати членство у ЄС. На переконання глави держави, трансформація «Вишеградської четвірки» у «п'ятірку» може стати реальністю, адже Україна готова продемонструвати результати у втіленні реформ. «Якщо нам вдасться створити належну атмосферу до саміту в Ризі, тобто ми досягнемо певних успіхів в проведенні реформ, отримаємо безвізовий режим з ЄС та чітку перспективу членства в Європейському Союзі – це може дозволити об'єднання зусиль наших країн», – зауважив П. Порошенко.

Глава держави також поінформував міністрів закордонних справ Вишеградської групи про гуманітарну ситуацію на Донбасі й стан виконання мінських домовленостей та акцентував їхню увагу на необхідності виконання всіх пунктів Мінського протоколу, зауваживши, що є певні позитивні зрушення в мирному процесі.

Дипломати країн Вишеградської групи висловили повну солідарність з Україною в захисті її територіальної цілісності й суверенітету та заявили про готовність долучитися до конкретних напрямів реформ в Україні. «Кожна країна “Вишеградської четвірки” візьме на себе певний напрям реформ в Україні і сконцентрується на їх реалізації», – наголосив віце-прем'єр-міністр, міністр закордонних справ Словаччини М. Лайчак. Так, Словаччина відповідатиме за енергетичний і безпековий сектор реформ в Україні, Польща – за децентралізацію, реформу місцевого самоврядування та управління публічними фінансами, Чехія – за громадянське суспільство, освіту та засоби масової інформації, Угорщина – за економічну політику, розвиток малого й середнього бізнесу і впровадження зони вільної торгівлі між Україною та ЄС (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/news/31926.html>). – 2014. – 17.12).*

Стабілізація ситуації в Україні в 2015 г. будет зависеть от успешного проведения жестких реформ и получения финансовой помощи от западных партнеров. Об этом на заседании правительства заявил Премьер-министр А. Яценюк.

«Стабілізація ситуації в Україні непрямо пов'язана з жорсткими і правильними реформами і відповідною фінансовою допомогою від західних партнерів. Хочу нагадати, що в цьому році ми отримали допомогу на 9 млрд дол., а боргів, які ми не погасили, віддали 14 млрд. Це було зроблено, в тому числі, за рахунок денационалізації економіки і збільшення

налоговых пополнений на 5 % в сравнении с прошлым годом. Но вечно сдавливать экономику через налоговые рычаги невозможно», – заявил А. Яценюк (*ForUm* (<http://for-ua.com/article/1077243>). – 2014. – 17.12).

В Кабмине планируют закрыть лазейки для скрывания налогов большого бизнеса от государства. Правительство уже подготовило два законопроекта, которые направлены на ликвидацию офшоров. Об этом во время заседания Кабмина заявил Премьер А. Яценюк (<http://www.segodnya.ua/economics/enews/nuzhno-zastavit-platit-nalogi-ukrainskuyu-oligarhiyu-yacenyuk-578144.html>).

«Первый – это проект закона Украины о денонсации конвенции с Кипром. В 2012 г., когда эта конвенция подписывалась, она исповедовала принцип защиты самых богатых слоев населения. В этой конвенции была предусмотрена нулевая ставка по налогообложению от реализации любого имущества. Через офшорные компании продавалось имущество, и налоги не платились ни в Украине, ни в Республике Кипр. По нашим оценкам, общие суммы потерь – около 6 млрд грн в год», – отметил А. Яценюк.

Второй законопроект – об улучшении налогового контроля за трансфертным ценообразованием.

Кабмин планирует внести законопроекты в Верховную Раду уже в ближайшее время (*Сегодня* (<http://www.segodnya.ua/economics/enews/nuzhno-zastavit-platit-nalogi-ukrainskuyu-oligarhiyu-yacenyuk-578144.html>). – 2014. – 17.12).

Прем'єр-міністр України А. Яценюк прийняв віце-президента Європейської комісії, верховного представника Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Ф. Могеріні.

Глава уряду відзначив важливість досягнення швидких результатів за ключовими пріоритетами взаємодії України і ЄС: виконання Угоди про асоціацію, фінансово-економічна стабілізація в Україні, запровадження безвізового режиму для українців, боротьба з корупцією.

А. Яценюк і Ф. Могеріні приділили важливу увагу питанням безпекової та гуманітарної ситуації на територіях, які тимчасово перебувають під контролем керованих Росією терористів. Прем'єр-міністр України підтвердив наміри уряду продовжувати зусилля з доставки гуманітарної допомоги в тісній взаємодії з міжнародними організаціями (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247823742&cat_id=244276429). – 2014. – 17.12).

17 грудня 2014 р. відбулася робоча зустріч віце-прем'єр-міністра України – міністра культури України В. Кириленка з делегацією Атлантичної ради США у складі Дж. Хербста та А. Каратницького.

Під час зустрічі сторони обговорили механізми координації зусиль із формування позитивного іміджу України у світі, а також напрями потенційної співпраці між Атлантичною радою та українським урядом у сфері культури. Особливу увагу співрозмовники приділили інструментарію посилення ефективності реформ, запланованих новим Кабінетом Міністрів України.

Під час розмови Д. Хербст наголосив, що недавнє схвалення Конгресом США проекту «Акта на підтримку свободи в Україні» відображає позицію громадянського суспільства США і висловив сподівання, що проект незабаром набере чинності.

У свою чергу В. Кириленко проінформував співрозмовників про плани українського уряду з децентралізації фінансування державних видатків, зменшення податкового тиску на роботодавця та скорочення державного апарату. Урядовець підкреслив, що результативність реформ напряму залежатиме від співпраці у цій царині та координації зусиль між Кабінетом Міністрів, українським парламентом і Президентом країни.

«Частину реформ ми зможемо провести лише синхронно з відповідними конституційними змінами. Важливо зрозуміти, що йдеться не про політичну репутацію будь-кого з урядовців, а про збереження української державності та нашу європейську перспективу», – наголосив віце-прем'єр-міністр **(Урядовий портал**
(http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247825783&cat_id=244276429). – 2014. – 17.12).

Віце-прем'єр-міністр – міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства Г. Зубко вперше в широкому форматі зустрівся з представниками органів місцевого самоврядування. У Києві пройшла підсумкова конференція та церемонія нагородження конкурсу «Кращі практики місцевого самоврядування», який впроваджувався Центром експертизи реформ місцевого самоврядування Ради Європи в рамках Програми «Посилення інституційної спроможності органів місцевого самоврядування в Україні» спільно з Мінрегіоном України.

Урядовець запевнив, що процес децентралізації в Україні набирає нових обертів і аж ніяк не згортається, як це сьогодні можна почути від деяких експертів. «У нас не зупиняється процес, пов'язаний з підвищенням ролі місцевого самоврядування, активності громад. Триває робота з децентралізації повноважень. Ми розуміємо, що без цього напрямку, без передачі повноважень на місця, розвиток країни в демократичному напрямку практично неможливий», – наголосив Г. Зубко.

За його словами, напрацьовані зміни до Бюджетного та Податкового кодексів щодо фінансової децентралізації дадуть не тільки перерозподіл фінансів, а ще й додаткову відповідальність органів місцевого самоврядування.

Він проінформував, що до Нового року очікують прийняття законів, які допоможуть децентралізувати бюджет, збільшити повноваження місцевого самоврядування. У планах найближчої перспективи – прийняття законів про добровільне об'єднання територіальних громад, про службу в органах місцевого самоврядування та зміни до закону про місцеве самоврядування. Далі – зміни до Конституції в частині децентралізації.

Г. Зубко закликав представників громад активно долучатися до законодавчого процесу, який повинен створити умови для розвитку самодостатніх територіальних громад (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247822680&cat_id=244276429). – 2014. – 16.12).

Як повідомив міністр аграрної політики та продовольства О. Павленко під час зустрічі з колективом міністерства, розпочато кадрові зміни у системі управління підприємств агропромислового комплексу з метою оптимізації та удосконалення галузевого менеджменту.

«Стратегія розвитку галузі визначена Програмою діяльності уряду. Наші ключові завдання – лідерські позиції на світових продовольчих ринках, підтримка малого та середнього бізнесу на селі, дерегуляція», – зазначив міністр.

Також О. Павленко наголосив на необхідності децентралізації та створенні конкурентоспроможності наших виробничих потужностей. Утім, варто враховувати існуючу економічну ситуацію в країні. «Зараз Україна знаходиться у скрутному економічному становищі, викликаному воєнними діями на Сході країни. В ідеалі багато підприємств треба продати. Але ми за розумний підхід: за повний аудит, за створення ефективного менеджменту задля ефективної роботи підприємства, задля прибутку. Наразі ми розуміємо, що виставити ці потужності на продаж можна тільки задешево. Не можна віддавати підприємства у приватну власність за таку ціну. Безумовно, підлягають приватизації і “Укрспирт”, і деякі зернові термінали, але наразі їх продати вигідно неможливо», – зазначив міністр (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247825607&cat_id=244277212). – 2014. – 17.12).

Міністр охорони здоров'я О. Квіташвілі провів ряд зустрічей з представниками міжнародних організацій щодо різноманітних форм співпраці. Зокрема, він зустрівся з представниками Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією, Центру контролю та профілактики захворювань Департаменту охорони здоров'я США, Німецького товариства міжнародного співробітництва Deutsche Gesellschaft fur Internationale Zusammenarbeit.

За результатами зустрічі з представниками Глобального фонду для боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією було підтверджено готовність фонду на трирічне фінансування об'єднаної програми протидії туберкульозу та ВІЛ-інфекції/СНІДу на загальну суму у розмірі 133 881 757 дол. США та обговорено технічні деталі запровадження програми. Рамкова угода про початок програми вступить у силу після її підписання за погодженням Кабінету Міністрів України (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247824100&cat_id=244277212)). – 2014. – 17.12).

16 грудня 2014 р. відбулася зустріч міністра молоді та спорту України І. Жданова з Надзвичайним і Повноважним Послом Ізраїлю в Україні Е. Белоцерковські.

Під час зустрічі сторони обговорили перспективи українсько-ізраїльського співробітництва в галузі молоді та спорту.

І. Жданов поінформував посла про програму діяльності уряду України, пріоритети роботи Міністерства та висловив готовність до поглибленого співробітництва з ізраїльськими колегами, у тому числі шляхом укладання та розробки двосторонніх документів про співпрацю.

Зі свого боку посол ознайомив міністра зі станом українсько-ізраїльських відносин, зокрема про те, що в Ізраїлі проживає близько 500 тис. етнічних українців і щороку близько 130 тис. українців відвідує Ізраїль. Активно розвиваються контакти у багатьох сферах суспільного життя, відкриваються нові маршрути авіасполучення тощо.

Е. Белоцерковські запевнив міністра, що позиція Ізраїлю щодо територіальної цілісності України є чіткою та незмінною. Він висловив готовність ізраїльської сторони ділитися досвідом із широкого кола питань і зазначив, що наразі Ізраїль уже надає Україні допомогу, переважно у медичній сфері, зокрема психологічну, медичну допомогу потерпілим від військових дій на Сході України, у створенні реабілітаційного центру для військових, що брали участь у бойових діях на базі існуючого Ізраїльського медичного центру. Також уряд Ізраїлю надає Україні різну гуманітарну допомогу для покращення ситуації на Сході України.

Посол запропонував розглянути можливість укладання двостороннього документа про співробітництво у сфері спорту та передав проект декларації про співпрацю між Міністерством культури і спорту Ізраїлю та Міністерством молоді та спорту України на розгляд української сторони. Крім того, посол запропонував відзначити річницю встановлення дипломатичних відносин між Україною та Ізраїлем (2016 р.) окремими заходами (матчевими зустрічами з видів спорту тощо) (*Урядовий портал* (http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247823292)). – 2014. – 17.12).

Радник міністра внутрішніх справ України З. Шкіряк відзвітував громадськості про результати спецоперації проти грального бізнесу.

«На виконання доручення міністра внутрішніх справ по всій території України проводяться скоординовані дії з повної ліквідації грального бізнесу. Лише за останні шість днів тотального відпрацювання ліквідовано 374 різноманітних об'єкти грального бізнесу. Серед них сім казино, 116 залів гральних автоматів, 121 зал державних миттєвих лотерей, п'ять покерних клубів, 34 інтерактивних клуби та 91 букмекерська контора. Усього у правопорушників вилучено понад 4 тис. одиниць грального обладнання, – зазначив З. Шкіряк. – Стосовно організаторів грального бізнесу відкрито 236 кримінальних проваджень».

Також, за словами З. Шкіряка, правоохоронцями повністю ліквідовано так звані миттєві лотереї, які фактично прикривалися назвою «державні». На сьогодні вже закриті 400 гральних закладів підприємства «Патріот» і 80 залів «МолодьСпортЛото». Також на сьогодні повністю знешкоджено мережу з 700 букмекерських контор «Фаворит» та 100 контор «Парі-Матч».

«Державним науково-дослідним експертно-криміналістичним центром підтверджено, що діяльність усіх операторів державних лотерей, де використовуються гральні автомати – це гральний бізнес, заборонений в Україні, – зазначив З. Шкіряк. – Більшість гральних закладів була ліквідована, а інша – самостійно припинила свою діяльність під натиском правоохоронних органів. Організатори припинили свою діяльність через ремонт, переїзд та ін.».

Усього, за словами радника міністра, з початку року припинено діяльність 2241 гральних закладів, з них 1210 залів гральних автоматів, 608 інтерактивних клубів, 231 букмекерської контори, 41 покерного клубу, 30 казино та 121 залу миттєвих лотерей (*Урядовий портал (http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=247825629&cat_id=244277212). – 2014. – 17.12*).

В Украине готовится масштабная ротация украинских военнослужащих и несколько новых волн мобилизации. Об этом сообщил секретарь Совета национальной безопасности и обороны А. Турчинов на брифинге в среду, 17 декабря (<http://korrespondent.net/ukraine/3457161-v-ukrayne-proidut-neskolko-voln-mobylyzatsyy-turchynov>).

По его словам, на ближайшем заседании СНБО рассмотрит вопрос поэтапного возвращения украинских военных, которые были мобилизованы в этом году в Вооруженные силы и Нацгвардию. «Это не разовая акция. Военнослужащих будут освобождать от службы в том порядке, в котором они были мобилизованы. Чтобы наша обороноспособность не была поставлена под сомнение, нам не обойтись без нескольких этапов мобилизации. Так мы не только обновим состав ВСУ, но и получим за счет освобожденных военных мощный стотысячный резерв. Он будет закреплён

за военными частями. В условиях военного положения он немедленно станет в строй», – подчеркнул А. Турчинов (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/3457161-v-ukrayne-proidut-neskolko-voln-mobylyzatsyy-turchynov>)). – 2014. – 17.12).

ПОЛІТИКА

Наблюдатели специальной мониторинговой миссии Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе в Украине не зафиксировали за последние несколько дней использования тяжелой артиллерии на Востоке страны. Об этом на брифинге заявил представитель миссии М. Боцюркив.

«В течение последних дней мы наблюдали, что тяжелая артиллерия не использовалась, но получали сообщения о применении стрелкового оружия», – отметил он.

Представитель спецмиссии ОБСЕ также сообщил, что количество наблюдателей в регионе не изменилось (*ForUm* (<http://for-ua.com/article/1077269>)). – 2014. – 17.12).

Секретарь СНБО А. Турчинов заявил, что Украина должна быть готовой к «континентальной войне», которую может развязать РФ. Об этом он сообщил во время брифинга 17 декабря в Киеве.

«Россия может развязать полномасштабную континентальную войну, и это может произойти в любое время. У нас нет альтернативы, кроме как быть к этому готовыми», – заявил секретарь СНБО (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3457188-turchynov-ukrayna-dolzha-byt-hotovoi-k-kontynentalnoi-voine>)). – 2014. – 17.12).

Бойцы добровольческих батальонов АТО предлагают расстреливать украинских чиновников-коррупционеров, а также тех, кто препятствует применению закона о люстрации. Об этом сообщил депутат Верховной Рады, один из лидеров партии «Самопоміч» Е. Соболев.

«У меня была очень тяжелая беседа с добровольцами одного из батальонов. Они предъявили претензии, на которые было трудно ответить: чего вы ждете? Их позиция – если кто-то саботирует, так давайте мы его расстреляем, потому что от него вреда гораздо больше, чем от любого сепаратиста, который сидит в противоположном окопе», – сказал он.

Вместе с тем он отметил, что депутаты-патриоты собираются бороться с коррупцией максимально правовыми методами. «Звать людей и солдат будем уже в крайнем случае», – резюмировал он.

Напомним, Венецианская комиссия «За демократию через право» рекомендовала Верховной Раде отменить закон о люстрации как нарушающий основные нормы демократического права. По мнению этой комиссии, действующей при Совете Европы, ответственность чиновника должна наступать за конкретные проступки и преступления, а не за сам факт его пребывания в должности. Также комиссия считает, что увольнять чиновника может только суд по представлению правоохранительных органов (*МинПром* (<http://minprom.ua/news/172415.html>). – 2014. – 17.12).

Народный депутат Украины от партии «Самопомич» С. Семенченко заявил, что на Донбассе нет гуманитарной катастрофы. Соответствующее заявление он сделал в среду, 17 декабря, во время брифинга в Украинском кризисном медиа-центре (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3457275-semenchenko-nykakoï-humanytarnoi-katastrofy-na-donbasse-net>).

Он подчеркнул, что информацию о гуманитарной катастрофе на Донбассе распространяют «отдельные каналы и российское ТВ». «Существуют две параллельные реальности: первая параллельная реальность, она идет по отдельным телеканалам и российскому ТВ, в которой бедные жители Донбасса вынуждены оставаться в своих домах в Донецке, они недоедают, и только гуманитарный конвой фонда Р. Ахметова помогает им спастись от голодной смерти», – заявил нардеп.

Он также рассказал про другую «реальность, в которой магазины в Донецке полным полно, работают все торговые сети, есть возможность для людей, которые готовы поднять свой... свое тело и приехать в город Славянск для оформления пенсий и получать ее, проживая потом в Донецке». «И никакой там гуманитарной катастрофы в настоящий момент нет», – добавил он (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3457275-semenchenko-nykakoï-humanytarnoi-katastrofy-na-donbasse-net>). – 2014. – 17.12).

Гуманитарный штаб Р. Ахметова четвертые сутки не может доставить в зону АТО продукты питания. Как сообщила на пресс-конференции координатор штаба Р. Филь, автомобили блокируют представители добровольческих батальонов (<http://korrespondent.net/ukraine/3457347-v-zonu-ato-chetvertye-sutky-ne-propuskaut-humanytarku-akhmetova>).

По ее словам, 14 декабря после угроз бойцов батальона «Днепр-1» в Днепропетровск была вынуждена вернуться 21 машина с гуманитарной помощью. После этого груз проверили сотрудники ГосЧС, международные наблюдатели и автомобили снова направились на Донбасс. Но силовики вечером 16 декабря снова развернули машины.

В штабе подчеркивают, что груз предназначен исключительно для мирного населения. «В наших машинах никогда не было, нет и быть не может ничего, кроме продуктов питания. Иногда находятся памперсы, но вряд ли их можно спутать с водкой и камуфляжем», – сказала Р. Филь.

Гуманитарный штаб обратился к правоохранителям за разъяснениями, а также просит Президента П. Порошенко взять ситуацию под личный контроль (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/3457347-v-zonu-ato-chetvertye-sutky-ne-propuskauit-humanytarku-akhmetova>)). – 2014. – 17.12).

О финансовой помощи Европы можно будет забыть, если Украина так и не станет на путь реформ. Такое мнение высказала политолог Л. Яхно после встречи П. Порошенко и Ф. Могерини 16 декабря в Киеве.

По мнению политолога, у украинской власти нет другого выхода, кроме как идти на непопулярные шаги и проводить жесткое реформирование.

По ее мнению, без денег Европы сейчас не удастся не только провести изменения в стране, но и противостоять в конфликте с Россией и вообще нормально функционировать, в частности проводить социальные выплаты и обслуживать внешние долги. Поэтому после окончательной перезагрузки, которая состоялась с избранием нового Кабинета Министров, власть должна безотлагательно начать действовать, полагает Л. Яхно.

«Или Украина будет что-то делать и иметь поддержку, или ее настигнет внешнее давление, в том числе и агрессия России, и внутреннее – когда будет очень много недовольных внутри страны. Они опасны в равной степени для украинской государственности», – считает политолог (*ForUm* (<http://for-ua.com/article/1077098>)). – 2014. – 17.12).

Первое в истории заседание Совета ассоциации Украина-ЕС, состоявшееся 15 декабря, не принесло много приятного украинским участникам. В итоговом пресс-релизе нет ни слова о новых формах поддержки со стороны ЕС. Об этом на портале «Европейская правда» пишет С. Сидоренко в статье «Без любви и расчетом: Украина теряет кредит доверия ЕС».

В Европе хорошо помнят, что, несмотря на ротацию нынешнего правительства, его руководитель А. Яценюк работает еще с марта, но большинство из обещаний до сих пор не выполнены. Оправдания о неподконтрольной Раде в Европе не работают. Поэтому кредит доверия близок к исчерпанию. Чтобы восстановить его, правительство будет вынуждено не только говорить о реформах, но и проводить их – именно на это рассчитывают в Европе.

Источники издания говорят, что А. Яценюк пытался убедить европейцев в том, что они должны отойти от принципов и поверить Украине еще раз, ведь реформам мешает война. Именно на этом основывался расчет главы

правительства на закрытых встречах в рамках Совета ассоциации. Но здесь А. Яценюк попал в собственную ловушку: три месяца назад он лично убеждал европейских лидеров в том, что война – не помеха реформам. Сейчас Брюссель не может понять – что же изменилось? Но самое главное, пишет автор, у ЕС нет доверия по поводу выполнения тех обещаний, которые дает «новый Яценюк» (*ForUm* (<http://for-ua.com/article/1077084>)). – 2014. – 17.12).

Программа действий правительства не вызывает оптимизма. Такое мнение выразила член Общественного совета Майдана, руководитель Института практической политики Б. Бабич.

«У меня оптимизма касаясь этой программы нет. Судя по этой программе, хороший пенсионер – это мертвый пенсионер. Посмотрите, что там с пенсиями. Да, есть срезанные спецпенсии, это плюс. Но если таким образом мы будем вести себя с пенсионерами, то им будет все тяжелее выжить», – отметила Б. Бабич.

Подобная ситуация, по мнению политолога, сложилась и в медицине. «Если бы была предложена модель страховой медицины, то можно было бы говорить об отмене бесплатной медицины. Я понимаю, что ее фактически нет, но тогда давайте будем честными и переписывать Конституцию. Нужно говорить, что эта Конституция не работает, мы создаем новый общественный договор, выносим на широкое обсуждение и переосновываем новое государство. Потому что иначе это недодействия», – пояснила эксперт.

Б. Бабич подчеркнула необходимость реформирования украинской судебной системы. «У нас налог предлагают 30 % от суммы. Если покупка превышает 13 тыс. грн, то она должна быть задекларирована и обложена налогом. Это было бы несложно, если бы была хорошо выписана налоговая система и изменена судебная система. Когда мы говорим о легализации капиталов, это был бы хороший шанс. Но в такой рискованной стране, в таких рискованных условиях это будет очень сложно сделать. Без реформы судебной системы это невозможно», – отметила она.

Также политолог напомнила, что победить коррупцию еще не удалось. «Позитивно, что мы переходим на систему электронного управления. Но необходимо уничтожение коррупционных схем, которые там есть. Без этого данная инновация ничего не изменит», – заключила Б. Бабич (*ForUm* (<http://for-ua.com/article/1077299>)). – 2014. – 17.12).

В 2015 г. люди потребуют изменить систему управления страной. Такое мнение выразила член общественного совета Майдана, руководитель Института практической политики Б. Бабич.

По ее словам, 2015 г. будет сложным и решающим. «Судя по сегодняшней экономической ситуации, произойдут социальные протесты. И

если к ним подключатся еще и военные, это может угрожать развалом государства», – прогнозирует эксперт.

В то же время политолог отметила, что в сложном 2015 г. будет и позитив. «После критической ситуации наступит время “икс”. Нам придется создавать новое общественное соглашение, менять систему управления страной, вводить или прямую демократию, или что-то похожее, что абсолютно изменит ход истории, состоится перезагрузка государства. Украина останется, а государство в нынешнем варианте будет уничтожено», – считает Б. Бабич.

«То, что сегодня происходит и со стороны власти, и со стороны народа, граждан точно не устраивает. Народ беднеет. Посмотрите, что происходит с гривней. Некоторые банки, получив рефинансирование, быстро скупают валюту и вывозят ее из страны. А все остальные платят за это. Так вечно продолжаться не может», – добавила она.

Также, по мнению Б. Бабич, власть будет сопротивляться изменениям. «Власть никогда не пойдет добровольно на такие вещи. Как только пропадет внешний фактор угрозы, возникнет внутренний. Вот это и оттягивают до последнего», – пояснила политический эксперт.

В то же время, по словам эксперта, Украина не только сохранит, а и приумножит свои территории. «Нам нужно еще один очень серьезный кризис пережить. Того варианта системы, которая есть сегодня, в 2015 г. уже не будет», – подытожила Б. Бабич (*ForUm* (<http://for-ua.com/article/1077195>). – 2014. – 17.12).

Запад хочет скорейшего восстановления мира на Донбассе, чтобы продолжить сотрудничество с Россией. Ситуация в Украине и действия украинской власти уже утомили США и Европу. Об этом заявляет политический консультант Д. Джангиров.

«Главная проблема Украины сейчас – это взаимоотношения с Западом. Нужно признать, что медовый месяц Запада и Украины закончен. Бурных чувств к Украине Запад уже не испытывает, потому что они так же как и мы хотят окончания конфликта на Востоке.

Украина стала камнем преткновения США и России. У Б. Обамы появились проблемы, в решении которых ему необходима поддержка России. Нужно трезво понимать, что большие государства собираются достичь компромисса между собой за счет Украины.

Украинская власть делает очень много ошибок и этим она уже утомила Запад. Западу нужен мир, компромисс и возобновление сотрудничества с Россией, особенно Европе. П. Порошенко не захотели видеть в Брюсселе, чтобы он снова не сказал что-то воинственное», – отметил Д. Джангиров (*UKRLIFE.TV* (<http://www.ukrlife.tv/video/politika/ukraina-utomila-zapad-svoimi-oshibkami-dzhangirov>). – 2014. – 17.12).

Иностранные министры, которые были приняты на работу в правительство Украины, разрушат социальную сферу страны предложенными реформами. Об этом заявил политолог А. Дорошенко.

«Реформы бывают разные. Есть те, которые несут пользу обществу, а есть социальный геноцид под видом реформ. Сейчас в СМИ публикую некие рабочие документы правительства относительно существенного сужения социальных прав граждан Украины.

Если эти документы правдивы, то можно сделать вывод, что иностранные министры были приняты в правительство для того, чтобы уничтожить всю “социалку” в стране. Если эти изменения запустятся, то иначе как социальный геноцид такие действия назвать нельзя.

Если под реформами имеют в виду ликвидацию бесплатного здравоохранения и образования, сокращение всех пенсий для ученых и доведение пенсионного возраста офицеров до 60 лет, то это – социальный геноцид, а не реформы.

К сожалению, общество пока не увидело никаких антиолигархических реформ, новой прогрессивной налоговой системы, которая бы облагала богатых. Мы не увидели реформ в сфере транспортного ценообразования, продолжают идти коррупционные схемы и выкачка финансовых средств Украины на оффшорные счета.

Народ готов бы был затянуть пояса, если бы он увидел, что верхушка страны, которая называет себя элитой – показала бы пример. Когда они начнут себя вести скромнее, то народ согласится экономить.

Сегодня у правительства есть все возможности, чтобы сконцентрировать власть на формировании программы и ее реализацию. Если этого не будет сделано, то люди имеют право всеми силами и средствами защищать свои социальные, политические и гражданские права», – отметил А. Дорошенко (*UKRLIFE.TV* (<http://www.ukrlife.tv/video/politika/ministry-inostrantsy-razrushat-vsuiu-sotsialku-ukrainy-doroshenko>). – 2014. – 12.12).

В бюджет 2015 г. правительство заложило такие показатели, что социального взрыва не избежать, заявил народный депутат V, VI, VII созывов В. Олійник (<http://korrespondent.net/ukraine/comunity/3457115-buidzhet-2015-hovoryt-o-tom-cho-ukrayna-poteriala-nezavysymost-olyinyk>).

«После принятия бюджета на 2015 г. логично было бы А. Яценюку срочно внести изменения в Конституцию Украины и полностью исключить из текста ст. 1: “Украина является суверенным и независимым, демократическим, социальным, правовым государством”. Наша страна потеряла суверенитет и независимость, поскольку данный бюджет не правительства и парламента Украины, а МВФ. Только если его примут, Международный валютный фонд даст кредиты, без которых Украина – банкрот. Парламенту отведена лишь роль имитации процесса принятия документа в редакции МВФ. Кто дает деньги, тот и заказывает музыку, под

которую наш парламент даже готов сплясать гопака на костях своего народа», – сказал экс-нардеп.

Он добавил, что Украина перестанет быть и демократическим государством, поскольку такой документ, как бюджет, не был представлен для широкого обсуждения обществу. «С принятием бюджета Украина перестает быть социальным государством. Не случайно на ключевые должности в правительстве назначены иностранцы, которые по живому порежут всю “социалку”. Они чужие для Украины, а Украина чужая для них. Именно поэтому им отведена роль живодеров, сдирающих по несколько шкур с украинцев. Их новации приведут к социальному геноциду. Повысят пенсионный возраст (при том что изначально обещали снизить). Остановят индексацию пенсий. Ликвидируют дома престарелых. Отменят бесплатный проезд пенсионерам, инвалидам, чернобыльцам. Установят избирательную помощь на ребенка. Отменят бесплатную медицину, питание в больницах. Ограничат бесплатное обучение в школах до 9 класса. Отменят стипендии и бесплатное обучение студентам. Сделают все так, как и обещали... Как в Европе. Этот социальный эксперимент геноцида украинского народа рано или поздно закончится восстанием», – резюмировал В. Олийнык (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net/ukraine/comunity/3457115-buidzhet-2015-hovoryt-o-tom-cho-ukrayna-poteriala-nezavysymost-olyinyk>)). – 2014. – 17.12).

В. Путин готовится воевать, считает военный эксперт Института евроатлантического сотрудничества И. Козий. По словам И. Козия, Россия точно так же подготавливалась к ведению двух чеченских войн. Сейчас все происходит аналогично тому времени, когда распался СССР и надо было готовить новое поколение военных. Их подготовили, пропустив через чеченские войны – сейчас в генеральном штабе российской армии практически весь руководящий состав участвовал в войне в Чечне. И убивали там не только чеченцев, но и русских. Это была психологическая подготовка будущего руководящего состава», – заявил И. Козий.

По мнению военного эксперта, Крым и Донбасс – это новая площадка психологической подготовки для рядового и сержантского состава. «Мы наблюдаем массированные действия, причем если в Чечне воевали в основном призывники, то на Донбассе психологически натаскивают военнослужащих по контракту», – добавил эксперт. По словам И. Козия, экономическое состояние России только способствует тому, что российские солдаты готовы к войне, причем не только к небольшим конфликтам, а к полноценной большой войне (*МинПром* (<http://minprom.ua/news/172311.html>)). – 2014. – 17.12).

Киевские транспортники пикетируют Кабмин с требованием выплаты задолженностей по зарплате. По словам пикетчиков, заработную плату в полном объеме они не получают с сентября.

Нынешнюю акцию работники «Киевпасстранса» назвали предупредительной, но если требования не будут выполнены, транспортники обещают забастовку с блокировкой транспортной системы столицы.

Активисты частично перекрыли ул. Грушевского, и движение было затруднено. Однако правоохранители силой отеснили митингующих с проезжей части, в результате чего возникла небольшая потасовка.

«Ситуация критичная. На предприятии работают девять тысяч человек и всем должны деньги. За сентябрь – 26 млн грн, за октябрь – 56 млн грн и столько же за ноябрь, – рассказывает “Вестям” представитель профсоюзов КП “Киевпасстранс” С. Болдынюк. – У нас работают целыми семьями, много приезжих. Получается, что в семьях вообще нет денег, иногородние не могут платить за жилье. Существует риск, что работники в один день напишут заявления об увольнении. Таким образом, не нужно будет даже забастовки – остановится половина подвижного состава». По его словам, написали о проблеме Премьер-министру потому, что именно государство не в полном объеме компенсирует затраты на перевозку льготников в общественном транспорте, а полученных доходов для выплаты зарплаты сотрудникам предприятия не хватает (*Вестям (<http://vesti-ukr.com/kiev/82006-rabotniki-kievpasstransa-piketirujut-kabmin-iz-za-dolgov>). – 2014. – 17.12*).

ЕКОНОМІКА

Україні потрібен додатковий пакет макрофінансової допомоги для стабілізації економіки, розмір якого буде визначено під час консультацій із Міжнародним валютним фондом та країнами «великої сімки» (G7). Про це заявив Прем'єр-міністр А. Яценюк після прильоту до Києва з Брюсселя, де він брав участь у засіданні Ради асоціації між Україною та Європейським Союзом.

«Зараз у нас немає, на жаль, остаточного рішення. Кінцеве рішення лежить зараз не в Києві, а у Вашингтоні, Брюсселі та інших країнах Великої сімки, оскільки вони мають ухвалювати власне рішення про надання кредитних гарантій або виділення фінансування з їхніх власних бюджетів, – сказав Прем'єр. – Для того щоб стабілізувати економіку, потрібен додатковий пакет, і цей пакет має бути напрацьований МВФ та ЄС. Я офіційно звернувся до ЄС із клопотанням про отримання наступного проекту макрофінансової допомоги».

Він наголосив, що ці кошти Україна залучає на поворотній основі (*Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/16/513567>). – 2014. – 16.12*).

Україна буде дотримуватися своїх зобов'язань у рамках укладених у Брюсселі наприкінці жовтня за посередництва з ЄС тристоронніх газових домовленостей з Росією, згідно з якими НАК «Нафтогаз України» до кінця року повинен перерахувати другий транш у рахунок погашення боргу за газ. Про це в інтерв'ю EurActiv повідомила міністр фінансів Н. Ярецько.

«Ми здійснюємо платежі своєчасно. Ми зробили один уже з моменту мого вступу на посаду, а інший повинен бути здійснений до кінця цього року. Ми будемо дотримуватися наших зобов'язань», – сказала вона.

Н. Ярецько також вказала, що щомісячні витрати України на субсидування населення на непідконтрольних територіях Донецької та Луганської області газом, електроенергією, водою, за яку вони не платять, становлять близько 200 млн дол. **(Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/17/513713>). – 2014. – 17.12).**

Міністерство фінансів на планових аукціонах розмістило облігації внутрішньої державної позики на 1,002 млрд грн. Про це повідомляє прес-служба Міністерства фінансів.

«За результатами проведення планових розміщень облігацій внутрішньої державної позики 16 грудня 2014 р., до державного бюджету залучено 1,002 млрд грн», – ідеться в повідомленні.

Ставка розміщення облігацій становила 14,25 % річних. Кінцевий термін погашення облігацій – 4 грудня 2019 р. **(Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/16/513580>). – 2014. – 16.12).**

Національний банк видав кредити рефінансування на загальну суму 4,514 млрд грн. Про це йдеться в повідомленні НБУ.

З них: overnight – 2,114,5 млн грн за ставкою 17,50 % річних 11 банкам; кредити, надані шляхом проведення тендера з підтримання ліквідності банків, – 2,4 млн грн на 346 днів двома банкам за ставкою 19,50 %.

Як повідомлялося, у понеділок, 15 грудня, Нацбанк видав кредити рефінансування на загальну суму 2,098 млрд грн.

У листопаді Національний банк видав 22 банкам кредити на загальну суму 27,169 млрд грн, за середньозваженою процентною ставкою 17,82% річних.

За січень – листопад 2014 р. НБУ видав кредити на загальну суму 179,3 млрд грн за середньозваженою процентною ставкою 15,00 % річних **(Економічна правда (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/17/513767/>). – 2014. – 17.12).**

Рейтингове агентство Fitch підвищило з рівня «ССС» до «ВВ-» рейтинг облігацій класу «В» емітента Ukraine Mortgage Loan Finance No. 1 plc., випущених у рамках операцій «ПриватБанку» з сек'юритизації іпотечних кредитів. Про це йдеться в повідомленні Fitch.

Як зазначає видання, прогноз рейтингу «стабільний».

Крім того, рейтинг за облігаціями «ПриватБанку» встановлено на чотири щаблі вище суверенного рейтингу України, що пов'язано з формуванням банком резервного фонду, який перевищує решту зобов'язань за облігаціями.

Ukraine Mortgage Loan Finance № 1 Plc – спеціальна юридична особа, створена в рамках угоди, яка є сек'юритизацією доларових іпотечних кредитів, при цьому продавцем іпотечного портфеля виступає «ПриватБанк» (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/17/513756/>). – 2014. – 17.12).

Французька компанія Areva розглядає можливість видобутку уранової руди в Україні спільно з державним підприємством «Східний гірничо-збагачувальний комбінат». Про це розповів представник компанії Areva в Україні С. Корольов.

За його словами, план щодо спільного видобутку урану розглядався давно, однак у певний момент просування в цьому питанні було призупинене. «Зараз він знову розглядається... Поки що конкретного проекту немає, але такий варіант (спільного видобутку) ми допускаємо», – сказав С. Корольов.

Він повідомив, що компанії запропонували проаналізувати дані декількох невеликих родовищ в Україні, і якщо це буде економічно вигідно, то Areva запропонує варіанти подальших дій спільно зі СхідГЗК. «Найближчим часом прийдуть наші фахівці, які попрацюють спочатку з паперами і подивляться, вигідно це чи ні», – сказав представник французької компанії.

За його словами, у випадку спільного видобутку Areva розраховує отримувати частину уранової продукції. «Вона може бути продана третім особам, використана компанією Areva або використана в Україні. У цьому сенсі жодних обмежень немає», – зазначив С. Корольов (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/16/513596/>). – 2014. – 16.12).

Корпорація Ostchem бізнесмена Д. Фірташа не зберігає газ у газосховищах ПАТ «Укртрансгаз». Про це повідомляє прес-служба «Укртрансгазу».

«Підприємства, що входять до складу корпорації Ostchem, зберігають у газосховищах ПАТ “Укртрансгаз” певні обсяги газу. Залишкові обсяги газу, які належать цим підприємствам після виконання надісланих ними заявок, суворо обліковуються», – йдеться у повідомленні.

«Звернень від уповноважених органів щодо цих обсягів газу до ПАТ «Укртрансгаз» не надходило», – повідомляє прес-служба.

Як повідомлялося, «Газпромбанк» висунув вимогу компанії «Остхем Холдинг Лтд» українського бізнесмена Д. Фірташа терміново погасити кредит на 842,5 млн дол. *(Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/16/513574/>). – 2014. – 16.12).

16 грудня ціни на бензин в Україні змінилися істотно.

Середня ціна бензину А-95 становить 16,84 грн/л, повідомляє UPECO.

Найвища ціна бензину цієї марки – у Донецькій області – 17,35 грн/л; найдешевший бензин у АР Крим – 10,43 грн/л.

Середня ціна бензину марки преміум становить 17,95 грн/л, найдорожчий бензин у Львівській області – 18,31 грн/л, а найдешевший – у АР Крим – 10,77 грн/л.

Середня ціна А-92 в Україні становить 16,53 грн/л. Найдорожчий А-92 у Донецькій області – 16,94 грн/л, найдешевший в АР Крим – 9,95 грн/л.

Середня ціна А-76 становить 15,89 грн/л. Найдорожче воно коштує у Черкаській області – 17,00 грн/л, найдешевше пальне у АР Крим – 9,35 грн/л.

Середня ціна дизельного пального становить 16,53 грн/л. Найдорожче дизпальне – 16,79 грн/л – у Донецькій області; найдешевше – у АР Крим – 9,26 грн/л.

Середня ціна скрапленого газу становить 8,73 грн/л. Найдорожчий газ – у Донецькій області по 9,44 грн/л, а в АР Крим пропан-бутанова техсуміш найдешевша – 5,08 грн/л *(Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/16/513587/>). – 2014. – 16.12).

ПАТ «Укртрансгаз» за результатами тендеру уклало угоди на внутрішньотрубну діагностику магістральних нафтопроводів на загальну суму 0,95 млн євро (близько 20 млн грн). Про це пише «Вісник державних закупівель».

Як зазначається, компанія Lin scan advanced pipeline and tank services з Об'єднаних Арабських Еміратів отримає 666 тис. євро за обстеження ділянок нафтопроводів «Мозир-Броди» (II черга), ділянки «Броди-Карпати» I і II черги магістрального нафтопроводу «Броди-Держкордон», блокувального трубопроводу Ду700 МНТ «Південний».

Минулого року «Укртрансгаз» замовив цій же фірмі огляд газопроводів за 2,04 млн дол.

Решту 290 тис. євро отримає голландська фірма Rosen Europe b.v. за внутрішньотрубне обстеження МН «Карпати-Держкордон» I і II черги з відводом на Угорщину і резервною ниткою підводного переходу через р. Тиса для виявлення потенційно небезпечних дефектів, пов'язаних з врізками в трубопроводі *(Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/17/513688/>). – 2014. – 17.12).

Фонд госимущества Украины объявил конкурс по отбору субъектов оценочной деятельности, которые будут привлечены для определения стоимости ЦИК госпредприятия «Морской торговый порт “Южный”» с целью передачи его в концессию, а также для определения стоимости других необоротных и оборотных материальных активов для их выкупа концессионером в соответствии с условиями концессионного договора.

Согласно сообщению в официальном издании «Ведомости приватизации», балансовая остаточная стоимость основных средств порта, незавершенного строительства, долгосрочных финансовых инвестиций, нематериальных активов по состоянию на 30 сентября 2014 г. составляет: основные средства – 1,489 млрд грн, нематериальные активы – 30,881 млн грн, незавершенное строительство – 21,632 млн грн. Размер земельного участка (участков) – 189,869 тыс. га, его целевое назначение – для размещения и эксплуатации зданий и сооружений морского транспорта, эксплуатации и обслуживания производственных объектов, под перегрузочный комплекс генеральных грузов открытого хранения на причале № 9, а также для эксплуатации и обслуживания производственных объектов портового флота порта.

Правовой режим земельного участка (участков): земли транспорта, земли водного фонда. Нормативно-денежная оценка земельного участка (участков) составляет 18,810 млн грн, 3,049 млн грн, 526,011 млн грн, 769 тыс. грн.

Конкурсная документация принимается до 17:00 30 декабря 2014 г. Конкурс состоится в ФГИ в 15.00 12 января 2015 г. (*Вестник* (<http://business.vesti-ukr.com/82051-fgi-vyberet-ocenwika-dlja-mownejshhego-porta-ukrainy-v-seredine-janvarja>). – 2014. – 17.12).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Призупинити девальвацію гривні можуть лише додаткові адміністративні заходи Національного банку обмежувального характеру. Про це говорять банкіри провідних фінустанов.

«Можливо, у ситуації критичного падіння курсу буде потрібно введення тимчасових адміністративних заходів, як це було напередодні парламентської кампанії. Очевидно, цей період уже настав», – сказав перший заступник голови правління «Промінвестбанку» В. Юткін.

«Щоб зупинити різке зниження курсу гривні необхідно ввести мораторій на дострокове зняття депозитів для населення, обмежити можливість зняття коштів з поточних рахунків 10 тис. грн в день, а також ввести жорсткі адміністративні заходи для “конвертаторів”. Крім того, до розрахунку

нормативу обов'язкового резервування необхідно включити каси і залишки на всіх коррахунках», – сказав глава наглядової ради банку «Національний кредит» А. Оністрат.

Разом з тим начальник управління загальнобанківських ризиків банку «Фінанси та Кредит» М. Войтків вважає, що ринковий інструментарій НБУ за впливом на валютним курс дуже обмежений. «Можна придумати додаткові адміністративні заходи, але це ситуацію не змінить, а лише з часом посилить», – констатував він.

На думку В. Войтківа, надходження коштів від міжнародних фінансових організацій могло б позитивно вплинути на курс гривні, однак влада зволікає з проведенням реформ, які є ключовими умовами такої допомоги. «Сьогодні девальвація гривні пов'язана з негативними очікуваннями – у населення, підприємств, інвесторів. Відсутній позитивний інформаційний фон: немає поліпшень в економіці країни, неспокійна обстановка на Сході країни, і, найголовніше, не видно бажання гілок влади здійснювати заходи, спрямовані на проведення заявлених структурних змін у всіх сферах життя. Як наслідок, від міжнародних фінансових організацій, в першу чергу, МВФ, не надходить фінансова допомога, яка позитивно вплинула б на динаміку курсу гривні», – сказав він.

Директор з економічного аналізу та стратегічного планування ВТБ Банку М. Папанов вважає, що без взаємодії з виконавчою та законодавчою владою у НБУ залишається вузький перелік інструментів, що стосуються безпосередньо учасників валютного ринку, але немає впливу на причини дисбалансу ринку. «НБУ залишається проводити вербальні інтервенції, “працювати” з банками і регулювати гривневу ліквідність. Крім цього, вкрай важливим і для валютного ринку є припинення відтоку депозитів», – додав він.

Експерти відзначають, що курс гривні може почати зміцнюватись в міру реалізації пакету економічних реформ, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату та притоку валюти в країну. «На стабілізацію гривні можуть вплинути кілька глобальних чинників, серед них: отримання ринком розуміння – за рахунок чого і як фінансуватиметься дефіцит платіжного балансу в наступному році; проведення реформ; зміна глобального тренду зростання курсу дол. по відношенню до валют країн, що розвиваються», – додав М. Папанов.

«Серйозно і позитивно на курсову динаміку може вплинути приплив валюти в країну, в результаті чого будуть збалансовані попит і пропозиція. Очевидно, що передумов для цього немає: ніхто не вірить в близьке і світле майбутнє країни і рятується, як може, в тому числі, і скуповуванням валюти по будь-якій ціні», – резюмував В. Юткін (*Економічна правда* (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/17/513762>). – 2014. – 17.12).

Группа компаний «Мрія» заявляет об отсутствии конструктивной согласованной позиции кредиторов и предупреждает, что события

могут пойти по негативному сценарию. Об этом говорится в сообщении группы по итогам проведенной 16 декабря встречи с Комитетом бондхолдеров и представителями кредиторов.

«На встрече отмечено отсутствие конструктивной согласованной всеми кредиторами позиции, что в нынешней ситуации отрицательно влияет на бизнес группы и фактически ведет к свертыванию ее деятельности», – отмечает пресс-служба агрохолдинга.

Как отмечают в компании, кредиторам представили два возможных варианта развития событий.

Первый – развал бизнеса группы и банкротство компаний, входящих в ее состав. Второй – согласованные действия кредиторов для спасения группы. «При этом владельцы готовы передать группу под полный контроль и ответственность последних», – отмечается в сообщении.

По мнению владельцев, кредиторы должны определиться с выбором сценария развития событий до конца 2014 г. и подписать все необходимые документы до конца января 2015 г. «В противном случае владельцы и менеджмент группы будут вынуждены начать сокращение бизнеса в соответствии с доступным финансированием. При таком варианте развития событий группу ждут массовые сокращения персонала, свертывания обрабатываемых площадей, а вскоре и начало процедуры банкротства по большинству операционных компаний», – говорится в сообщении.

По словам генерального директора группы компаний «Мрія» В. Луговского, учитывая финансовое положение компании, все понимают, что экономически «Мрія» принадлежит кредиторам. «Однако многочисленные судебные процессы, которые инициированы некоторыми нашими кредиторами, а также отсутствие единой позиции кредиторов в вопросе условий реструктуризации не позволяет группе выжить в сложившейся ситуации», – отмечает он.

Во встрече 16 декабря приняли участие представители финансовых учреждений: ПАО «Проминвестбанк», ПАО КБ «Укргазбанк», ПАО «Мегабанк», ПАО КБ «Евробанк», ПАО КБ «Финансовый партнер», ООО «Украинский лизинговый фонд», Rabobank International (Netherlands), компания Bühler *(Економічна правда* <http://www.epravda.com.ua/rus/news/2014/12/17/513821>). – 2014. – 17.12).

Ціни на нафту знижуються, тримаючись поблизу п'ятирічних мінімумів, так як найбільші виробники нафти не мають наміру скорочувати видобуток. Про це пише Рейтер.

До 8:45 за московським часом, ф'ючерси на Brent подешевшали на 0,62 до 59,39 дол. за барель, а ф'ючерси на WTI – на 1,07 до 54,86 дол.

Нагадаємо, 16 грудня ціна Brent уперше з 2009 р. впала нижче 59 доларів за барель, а WTI подешевшала до мінімальної позначки з травня 2009 р.

ОПЕК і Росія в останні дні заявили, що не будуть знижувати видобуток нафти, незважаючи на її надлишок на світовому ринку.

На думку міністра нафтової промисловості Кувейту, на ринку 1,8 млн барелів на день зайвої нафти, і ціни можуть піднятися тільки в другому півріччі 2015 р. «Стара історія – Європа і Китай слабкі, тільки американська економіка трохи зростає. Ринки надзвичайно перепродані, і нафта стала дуже дешевою», – сказав старший керуючий по сировинним ринкам Phillip Futures в Сінгапурі А. Санду.

Запаси нафти в США зросли на 1,9 млн барелів минулого тижня, за даними Американського інституту нафти, при прогнозі зниження на 2,4 млн барелів
(*Економічна правда*
(<http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/17/513662>). – 2014. – 17.12).